

ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΛΕΠΤΑ 50

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΙΔΡΥΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, Γ. ΦΤΕΡΗΣ,
ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΚΔΟΣΗ ΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ ΣΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3

ΧΡΟΝΙΑ ΙΗ' (ΕΣΑΜΗΝΟ Α')

ΑΡΙΘ. 730 (ΦΥΛ. 14)

Σάββατο, 3 'Απριλίου 1921

ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟ

ΓΟΗΤΕΥΤΙΚΟ

ΤΡΥΦΕΡΟ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ

ΡΟΜΑΝΤΖΟ

MINION

ΒΓΑΛΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΦΗΜΟ ΡΟΜΑΝΤΖΟ ΤΟΥ ΓΚΑΙΤΕ :

“ΤΑ ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΒΙΛΕΛΜ ΜΑΪΣΤΕΡ,,
ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟΝ κ. ΝΑΙΑ ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΣΕ ΔΙΓΕΣ ΜΕΡΕΣ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟ ΤΟ

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΟΥΤΙΣΜΕΝΗ

ΜΕ ΠΡΟΛΟΓΟ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗ & ΘΑ ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ

2-ΔΡΑΧΜΕΣ-2

* ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ *

Ο ΠΑΤΕΡΑΣ

Ἐξεδόθη εἰς κομψὸν τόμον μία οἰρὰ διηγημάτων τοῦ γνωστοῦ διηγηματογράφου κ. Κώστα Παρορίτη. ἤρρουσα τὸν τίτλον τοῦ πρώτου διηγήματος «Ὁ πατέρας». Δὲν ἔχομεν παρὰ τὰ συγχαρῶμεν θεμιτῶς τὸν ἐκδότην του. Εἰς ἓνα τόπον, τοῦ ὁποῦν τὰ διβλιοπωλεῖα στενάζουν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς πλέον ἀσκόπου καὶ ἀφημέρου οὐνήθους φιλολογικῆς ὑπερπαγωγῆς, ἔπου ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γράφουν μὲ τὴν προχειρότητα ποὺ πηγαίνουν περίπατον, ἔπου ἡ ποιότης εἶναι φιλοδοξία ἀκόμη ἄγνωστος, ἔπου τὸ ταλὲντο κατήγησε προῦπῶθεοις ἐπιτελῶς περιτῆ, διβλία ὅπως τοῦ Παρορίτη, ὁμοιάζουν μὲ τεργνάς ὄψεις, ἀνάμεσα εἰς τὴν ἔρημον. Τὴν ἐκδοθέντα διηγήματα. — ὅπως μᾶς πληροφοροεὶ ὁ συγγραφεὺς, εἰς τὸν πρόλογόν του — δὲν τὸν ἀντιπροσωπεύουν ἐν τοῦτοις εἰς τὸν σημερινὸν χαρακτῆρα του. Εἶναι — ἐκπὸς ἐνός — παλαιά, δημοσιευμένα σὲ φιλολογικὰ περιοδικὰ, καὶ ἀποδίδουν τὸν παλαιότερον Παρορίτην. Ὅπως δῆποτε, ἡ δῆλωσις δὲν ἀλλάζει οὔτε ἐλαττώνει καθόλου τὸ ἐνδιαφέρον των. Ἀνεξακρίτως τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, πρόκειται πάντοτε περὶ σελλίδων ξεχωριστῶν, ἔπου οὐναντῆ κανεὶς μὲ τὴν πρώτην ματιὰ ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα τῆς γνησιότητος, τῆς ὠραιότητος καὶ τῆς ἀληθείας, ποὺ ἐξαγγέλλουν τὸ τάλαντον τοῦ πραγματικοῦ συγγραφέως.

Ἐπιαῦθα δὲν πρόκειται θεδαίως νὰ κάμωμεν κριτικὴν. Παρόμοιον ἔργον θὰ ἀπῆτει καὶ χρόνον ἐπαρκῆ καὶ χῶρον περισσότερον. Ὅτι τὸν Παρορίτην θὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινόν, ποὺ παρακολουθεῖ τὸ Ἑλληνικὸν διήγημα. Εἶναι τόσον γνωστὸς καὶ ἔχει πρὸ τόσου καιροῦ καταλάβει τὴν ἀδιαφιλονεικῆτον θέσιν του, ὥστε νὰ περιτενεύει ἐπιτελῶς. Ἀναγγέλλομεν ἀπλῶς τὸν «Πατέρα» ὡς μίαν ἐκδοτικὴν ἐπιτυχίαν, ἀπὸ ἐκείνας ποὺ σημαίνουν διὰ τὴν Τέχνην ἐνός τόπου καὶ μάλιστα ὅπως ὁ Ἑλληνικός.

(Ἐφημερὶς «ΠΑΤΡΙΣ»)

ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Η "ΝΙΟΤΗ,"

ΜΗΝΙΑΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΔΡ. 15

ΔΙΕΥΤΗΣΗ: Ρ. Ρ. — ΠΑΤΡΑ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

Στὴ στίλῃ αὐτῇ παρακαλοῦμε ὄλους τοὺς ἀναγνώστες μᾶς νὰ μᾶς βοηθήσουν

Σελίδα 371 παράγρ. 9. — Ἀνάπτυξις ΤΗΣ ἀπαρεμφάτου.

Σελίδα 372 στίχος 8. — ... ταῦτα ἀκριβῶς ἐγένοντο ἢ ἀφρητρία τῆς ἀναπτύξεως ΤΟΥ ἀπαρεμφάτου...

Σελίδα 372 στίχος 20. — ... καὶ ἀπαρέμφατον ἐξ αὐτῶν ἐξαριώμενον ὄΝ εἶχον...

Σελίδα 372 στίχος 28. — ... συνδέθη δὲ στενῶς πρὸς ΜΟΝΗΝ ΤΗΝ ἀπαρέμφατον ὡς ὑποκείμενον ΑΥΤΗΣ...

Σελίδα 372 στίχος 33. — ... διότι εἶναι ὑποκείμενον μόνον ΤΟΥ ἀπαρεμφάτου.

Σελίδα 372 στίχος 34. — Ἀλλὰ καὶ ΤΟ ἀπαρέμφατον...

Σελίδα 373 στίχος 14. — Ὅτι δὲ καὶ ΤΟ ἀπαρέμφατον...

Σελίδα 491 παράγρ. 8. — Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο περὶ τοῦ ΠΟΙΑΙ τινος ἦσαν Οἱ ἀρχαῖοι φθόγγοι καὶ αἱ λέξεις...

Σελίδα 520 παράγρ. 4. — ... ὥστε νὰ φαίνωνται ἀπαράλιτοντες ἐν ἔθνος κοινῶς ἔχον τὰς πόδους...

(«Ἀκαδημικὰ Ἀναγνώσματα» Γ. Ν. Χατζηδάκη, Τόμος Γ', Μέρος Β').

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ

Τὴν ἐρχόμενη Τρίτη, 9 τοῦ Ἀπριλίου, σὺς 6 1) 2 τὸ δελι, ὁ κ. Ἀλέξ. Πάλλης θὰ μιλήσει στὴν ἀθροῦσα τοῦ Ἑλλην. Ὁδελου (ὁδὸς Φειδία) γιὰ τὸ «Ζήτημα τῶν Φυλακῶν».

Βγήκε καὶ πουλιέται

σ' ὅλα τὰ κιόσκια καὶ τὰ πρακτορεῖα τῶν ἐπαρχιῶν

Η "ΝΕΑ ΖΩΗ,"

Δεκαπενθήμερο

Κομμουνιστικὸ

Περιοδικὸ

Τὸ φύλλο λεπτὰ 40

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΗ' (ΕΣΑΜΗΝΟ Α')

Σάββατο Ἀθήνα, 3 Ἀπριλῆ 1921

ΑΡΙΘ. 730 (ΦΥΛ. 14)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΨΥΧΑΡΗΣ: «Τὰ δυνὸ τριαντάφυλλα τοῦ Χάρου»
(συνέχεια).
ΤΑΚΗΣ ΦΙΤΣΟΣ: Ἡ φυλακή.
Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φαινόμενα καὶ πράγματα.
Μ. Γ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ: Φωτεινοπάλατο.
ΔΗΤΡΗΣ ΛΟΥΪΣΟΣ: Τ' ἀκουγιάλι μας.
ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ: Ἡ ἐκδοσις τῆς Ἐπιτροπῆς.
Σ. Μ.: Ἐπιστράτευση
ΡΗΓΙΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ: Κριτικὲς ζουγραφίαι: «Δρόμοι

καὶ Μονοπάτια».

ΠΙΣΤΡ ΠΩΝΤΡΥ: Μηδὲν Ἄγαν.

Μ. ΓΙΩΡΓΗΤΟΣ ΚΩΗΜΠΛΛΗΣ: Ἐπιστολὴ στὸ Γ.
Ξενοπουλο.

ΑΠΟ ΒΑΘΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΘΜΑΔΑ: Νεοελληνικὴ φι-
λολογία.— Ἐνὴ φιλολογία.— Μουσική.— Νέα
βιβλία.— Ἐνα περιοδικά.— Τὶ γράφουν οἱ ἄλ-
λοι.— Βαρβαροπάζαρο.— Φοιτητ. Συντροφιά.—
Χωρὶς γραμματόσημο.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΤΑ ΔΥΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ

-9-

Τετάρτη, ὥρα ἐννιάμισι. — Πρωτὶ πρωτὶ σή-
μερις (ὦ χαρὰ μου!) ἔφτασε τὸ ταχυδρομεῖο καὶ
μὲν κάθισα μπροστὰ στὸ γραφεῖο μου, νὰ κοιτάξω
πῶς με τὸν ἀγαπημένον μου, ποῦ φέρουνε καὶ τὸ
γράμμα σου. Ἀχ! φίλε μου ἐσύ, πόσα ὥραϊα καὶ
καλὰ πράγματα σήμερα! Δὲ λέω μόνο γιὰ τὸ γράμ-
μα σου — τὸ ξαίρεις πιά, πὼς τὰ γράμματά σου
ὅλα εἶναι ἀπαιρίαχτα, Κωστή μου, μὰ καὶ γιὰ ὅσα
μοῦ στέλνεις, γιὰ τὸ βιβλιαράκι τὸμοφοδεμένο,
ποῦ εἶναι μιὰ τρέλα, γιὰ πῆς πέννες, γιὰ τὸ μολόδι
τάσημένο, γιὰ τὴ ζηλεμένη σου, τὴ χρυσή σου τὴ
φωτογραφία ποῦ ἀμέσως τὴ φίλησα καὶ τὴν κατα-
φίλησα λωλά. Ὁχ! τί χάση ποῦ σου ἔχω! Τί κα-
λὸς ποῦ μὲν τὴν ἔδωσες, Κωστή μου! Ἄκουσε ὁ-
μως, θέλω καὶ τὴν ἄλληνη, ξαίρεις, τὴ μικρούλα.
Γιὰ νὰ διοῦμε, θὰ μοῦ τὴ χαρίσης κι ἀφτῆ; Ἐλ-
πίζω, γιατί ἔμπορεῖ κανεὶς τίς μικρὲς νὰ τίς κου-
βαλεῖ πὺδ ἔφκολα μαζί του καὶ νὰ τίς ἔχη ὅπου θέ-
λει, γιὰ νὰ τίς φίλη, Κύριέ μου. Μάθε το κι ἀφτὸ.

Εἶμαι κάπως πὺδ ἦσση σήμερα, πὺδ καλά. Συλ-
λογοῦμαι πὼς ἴσως ἀπόψε ἀρχίσῃς τὸ ποίημά σου
τὸ κανούργιο, ποῦ μοῦ λές, δηλαδή ὄχι, ἀφοῦ ἀπό-
ψε πηγαίνεις σιτοὺς φίλους σου τοὺς Κ. (εἶναι τά-
χα ἡ κόρη τους ποῦ παντρεύεται; Καὶ ποιόνε παίρ-
νει; Κι ἀγαπιούνται ἢ εἶται;), μὰ ὑποθέτω ἄβριο
χωρὶς ἄλλο, τὸ κατάλαβα κιόλας ἀπ' ὅσα μοῦ γρά-
φεις, Κωστή μου, ποῦ ὥρα τὴν ὥρα μοῦ λές τί κά-
νεις, ποῦ εἶσαι, ποιόνε βλέπεις καὶ μοῦ τῶμαδες μά-
λιστα καὶ μένα πὺδ καὶ σοῦ τὰ κάνω διογραφία τὰ
γράμματά μου. Κοίταξε, καὶ τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμή
νὰ μοῦ σημειώσης ποῦ θάρχισης τὸ ἔργο σου τὸ
θεῖο.

Ἦουνά σήμερα. Συγγριζοῦνε σοῦ θειοῦ κ' εἶται
νὰ μοῦ εἶπες νὰ μείνω μαζί σου ὅλη τὴ μέρα, νὰ κου-
βενιάσομε. Ὅσα μοῦ λές ἀπάνω στὴν ἀνάγκη τῆς
ἐργασίας, Κωστή μου, εἶναι ὥραϊα, εἶναι κι ἀληθι-
νά, χίλιες φορὲς τὰ συλλογίστηκα, τὰ εἶπα μοναχῆ
μου. Ἡ καλὴ θέληση δὲ μοῦ λείπει, φῶς μου,
σοῦ τὸ θεβαιώνω· ἢ δυνάμη μοῦ λείπει. Θὰ μοῦ
ἔφθη κι ἀφτῆ, ἀφοῦ τὸ θέλεις. Εἶσαι σὺ, ὁ πατέρας
μου κι ὁ ἀφέντης μου κ' ἡ μοναδική μου ἢ λατρεία
κι ὁ μάστορής μου, καὶ σ' ἔλα θέλω νὰ σ' ἀνοῦσα,

καὶ θὰ μοῦ εἶναι γλύκα νὰ σ' ἀκούω, πολυ-
γατημένη. Θὰ διαβάσω, ναι, θὰ ἐργάζομαι.
Σοῦ τὸ τάξω, Κωστή μου μονάκριβε. Καὶ κοίταξε
νὰ διῆς πὼς δὲ σὲ γελῶ καὶ πὼς σ' ἀγαπῶ μὲ τὰ-
λήθεια, πὼς σήμερα κιόλας ἄρχισα, προτοῦ μάλιστα
λάβω τὸ γράμμα σου. Ἄμα σηκώθηκα, καὶ κατόπι,
πρὶν ἀκομῆ σοῦ ἔξακολουθῆσω τὸ γράμμα μου τὸ ψε-
σινὸ, σοῦ ἀντίγραφο δυὸ ποιηματάκια σου ἀπὸ κεί-
να ποῦ μοῦ ἔκαμες τὸ καλοκαίρι καὶ ποῦ μοῦ ζήτη-
σες ἀντίγραφο. Κ' εἶται θὰ σοῦ ἀντιγράψω δυὸ κάθε
μέρα.

Πές μου, φίλε, σοῦ ἀρεσε λοιπὸν τὸ καμημένο σου
τὸ παιδάκι, ποῦ εἶναι τόσο φρόνιμο καὶ ποῦ φρόνιμα
φρόνιμα σ' ἀκούει; Ὁχ! πές μου το, πὼς σοῦ ἀ-
ρεσε, πὼς δὲ θὰ τὸ μαλλώσης κι ἄς διῶ, μὰ σιγ-
μούλα τουλάχιστο, σιὰ χεῖλια σου ἕνα χαμόγελο, ἀ-
γάπη μου ἐσύ! Θὰ προσπαθῆσω μάλιστα νὰ διαβά-
σω ιαχτικά, Κωστή μου, θὰ διῆς. Καὶ μήπως δὲν
πρέπει νὰ μαθαίνω, νὰ καλλιεργῶ τὸ νοῦ μου, γιὰ
νὰ μὴ σοῦ εἶμαι κι ἀνάξια; Ἐπειτα τὸ νιώθω πὼς
θὰ μοῦ κάμη ἄπειρο καλὸ νὰ μοῦ εἶπες λιγάκι νὰ
διαβάσω.

Πρῶτα, στὸν παλιὸ παλιὸ καιρὸ — ἀπὸ τὸ πρωτὶ
ὡς τὸ θράδι — μέρα νύχτα ἢ νύχτα μου χαμένη
στὰ βιβλία. Ἦθελα τότες ὅλα νὰ τὰ διαβάσω, νὰ
τὰ ξαίρω πὺδ ὅλα. Καὶ τὴ χαρῆμοννε μέσα μου κα-
τάδρα τὴν καρδιόβαθη χαρὰ ποῦ μοῦ δίνανε τὰ ὥ-
ραϊα, τὰ μεγάλα πράγματα ποῦ διάβαζα, καὶ βλογοῦ-
σα τὴν τύχη ποῦ μοῦ προξενούσε τέτοια χαρὰ μου-
δικὴ κι ἀπαιρίαχη.

Συγγά, πολὶ συγγά μάλιστα, συλλογιόμουνε πὼς
μὲ τὰ βιβλία μου, μὲ τὴν ἀνάγκη, μὲ τὸν πόθο
μὲ εἶγα νὰ διαβάσω, δὲ θὰ μπορούσα ποτὲ μου νὰ
εἶμαι δυστυχισμένη βλοῦς διόλου, πὼς σὲ κάθε περι-
στασι τῆς ζωῆς, τὰ βιβλία μου θὰ μοῦ εἶτανε σὰ
φίλοι ἀγαπημένοι καὶ πιστοί, πὼς στὴ συντροφιά
τους θὰ ξεχνούσα, τουλάχιστο μερικὲς ὥρες, βλοῦς
τίς φροντίδες, βλοῦς τίς ἐνοῖες τοῦ κόσμου, πὼς πάν-
τα θὰ μὲ παρηγορούσανε.

Ἀχ! τὰ καμημένα μου τὰ βιβλία, τὰ κοιτάζω κά-
ποιτες καὶ γεμίζονε τὰ μάτια μου δάκρυα. Μοῦ φαί-
νεται πὼς μὲ κοιτάζονε, τὰ δύστυχα, κι ἀφτὰ, πὼς

μέ λήθη τους, πώς με καμιά παραπονούνια πού τάξιόν παρίμερα. — «Εμείς δὲ ο' ἀφήσαμε, μού κρυφολέγε' Μύρρω, ἐὸν πρότη μᾶς ἀφηρες».

Ἡ ὄρα τρεῖς καὶ πέντε τὰπύγμα. — Καμμέ-
νε μου Κωστή, ἐσὺ μου, πού δὲν ὑπάρχει φίλος ἀπὸ
σένα πιδ λατρεμένος, πιδ ζηλεφτός, ο' ἔνα, ματάκια
μου, ἀπὸ τὰ τελεφεῖα σου τὰ γράμματα, εἶναι κά-
τι λόγια, πού με κάμανε ὄρες νὰ κλάω, πού κά-
νοννε ἀλόμη καὶ κλαίω, οὐκ τὰ θυμοῦμαι. Καὶ τὰ
θυμοῦμαι πάντα καὶ πάντα. Τὸ πιστεβες, ἀλήθεια,
ἐσὺ, πὼς εἶτανε ἀνάγκη νὰ μού τὸ πῆς, γιὰ νὰ ξαι-
ρω τί νιώθεις, τί σοῦ γίνεται μέσα σου, βαθιά σου,
καὶ νὰ πονῶ καὶ νὰ κλαίω; Δὲν τὸ εἶδες τὸ λοιπὸ
καὶ δὲν τὸ κατάλαβες, πὼς τὸ θάσσοο τῆς ζωῆς μου
τὸ πιδ φοιχτό, ἴσως τὸ μεγαλήτερο, εἶναι οὐ σου-
λογοῦμαι πὼς ἢ πιδ γενναία ἔπαρξη, κ' ἢ ὠραιό-
τερη, πὼς ἢ πιδ πλούσια ζωὴ καὶ ἢ πιδ γεμάτη ἐλ-
πίδες, ἢ ζωὴ πού μπορεῖ κατόπι νὰ φανῇ οὐ θάμα,
πὼς ἢ ζωὴ σου λίγο λίγο πάει χαμένη, καταπονια-
ομένη;

Ὅχι, ὄχι, με κανέναν τρόπο, καὶ πάλε ὄχι, δὲν
πρέπει, δὲν τὸ θέλω τέτοιο πράμα, νὰ γίνῃ. Κωστή,
γιὰ ἴδνομα τοῦ Θεοῦ, γιὰ ἴδνομα τῆς ἀγάπης μας,
Κωστή, γιὰ ἴδνομα τοῦ πόνου μας τοῦ ἀπέρατου.
νὰ με ἀπαλλάξῃς, νὰ με γλυτώσῃς ἀπὸ τὴν πλήξη
τὴν τρομερῆ, τὴν τρομερότερη πού ὑπάρχει, ἀπὸ τὸ
μαρτύριο, ἀπὸ τὴν ἰδέα πὼς ἢ φοιχή μας, ἢ κακό-
μοιρῆ μας ἢ ἀγάπη σοῦ σκότωσε τὴ ζωὴ καὶ σοῦ
σκότωσε τὴν ποιήσῃ σου τὴν οὐρανόφωτη.

Μὴ μού λες, μὴ μού γράφῃς πὼς δίχως τὴν ἀ-
γάπη μου δὲ θὰ εἰσунε ἵπποτα, πὼς με τὴν ἀγάπη
μοι θὰ τὰ κατώρθωνες ὅλα, μὰ πὼς ἀπὸ μένα μα-
κριὰ χάνεσα. ἀλάκαιορ καὶ πῆς. Δὲν πρέπει, ὄχι,
δὲν πρέπει καὶ δὲ θὰ γίνῃ, θὰ τὸ διῆς. Τὸ νιώθ-
τὸ μαρτέβω. τὸ ξαίρω πὼς εἶσι θὰ εἶναι. Εἶσαι γεν-
νημένος ἐσὺ. λατρεῖα μου καὶ ποιήσῃ μου, γιὰ τὰ
μεγάλα, γιὰ τὰ ὠραία· εἶσαι γεννημένος γιὰ τὴν ἀ-
γάπη κ' εἶσαι γεννημένος γιὰ τὴ δόξα. Κωστή μου,
τέτοιος ὁ προσορισμός σου ἐσένα κὶ ἀψηλά θὰ σὲ πάη,
ἐγὼ σοῦ τὸ λέω. Θὰ πετύχῃς. Εἶδεμή, δὲ θὰ εἰσунε
ἢ γενναία, ἢ ἀντρειωμένη ψυχὴ πού σέβουμαι καὶ
λατρεῖω οὐ Θεό.

Ἐχει ὁ λογισμός σου ὠρισμένη περίσσια, μεγα-
λεῖο πάρα πολλὴ καὶ φῶς ἢ ποιήσῃ σου, γιὰ νὰ μπο-
ρέσῃ ποῖτες ἵπποτα σὶνόν κόσμο νὰ οἰήσῃ τὴ φεγγο-
βολιά τους. Θὰ νικήσῃς — ἴθι νικήσομε μαζί, ὅσο
φοδερῆ κὶ ἂν εἶναι ἢ δυστυχία μας ἢ σημερῆ, ὅσο
τρομαχτική κὶ ἂν εἶναι ἢ τύχη μας ἢ μάθη. Ἄχ!
καμμένο μου, φοιχτό, παδιασμένο μου παιδάκι, πού
τάγαπουνε καὶ πού τὸ χαδέβουνε τὰ χάρδια μου ὅλα,
ναί, τὸ ξαίρω, μὴ σὲ μέλλῃ, τὸ ξαίρω πὼς ἐσένα σοῦ
χρειαζότανε ἢ ἐφτυχία, καὶ πὼς τίτες ἔργολο θὰ
σοῦ ἔπεφτε τὸ καθεῖς — καὶ τὸ ξαίρω πὼς ἢ ἐφτυ-
χία γιὰ σένα δὲ θὰ εἶτανε ἄλλοῦ πονθενὰ παρὰ σὶν
ἀγκυλιά μου. Ναί, σὶν ἀγκυλιά τῆς κακόμοιρῆς
σου τῆς φιληνάδας, τῆς ἐρωτοξειρελαμένης σου.

Κὶ ὡτόσο, ματάκια μου, ἢ ζωὴ ὅλα σου ἴδωσοε,
ὅλα, γιὰ νὰ εἶσαι φτωχισμένος. Σὲ χουσοροβίσει ἢ
ζωὴ. Γιατί, γιατί νὰ μ' ἀπατήσῃς; Τώρα μ' ἀγα-
πῆς πάρα πολλὴ καὶ τέλειωσε, πάει τέλειωσε, πάει
πιδ καὶ ἢ Μύρρω, ἀφοῦ ο' ἀγαπῶ ἴσια ἴσια ὅπως
καὶ σὺ μ' ἀγαπῆς.

Τὶ θάρραση, μὰ τί θάρραση τύχη πού εἶναι ἢ δι-

κὴ μας; Γίνεται ἀλήθεια εἶσι νὰ καταστραφῶμε,
νὰ καταστραφῆς ἐσὺ, Οὐρανέ μου; Φίλε μου, φίλε,
θέλω τουλάχιστο νὰ σοῦ εἶναι παρηγοριά καὶ παιρ-
δα. φῶς νὰ σοῦ εἶναι ἢ ἀπέρατη, ἀνέτηρη, ἀλογά-
ριαση ἀγάπη, ἄχ! ἢ θεόβαθη ἀγάπη πού σοῦ ἔδω-
σα, καλὸ ἀφτὴ νὰ σοῦ κάμη, ἀφτὴ τὸ ἀγαθὸ σου νὰ
εἶναι, θάρρος ἀφτὴ νὰ σοῦ δῆνη γιὰ νὰ ζῆς καὶ γιὰ
νὰ πιάθῃς.

Κανένας, νὰ τὸ ξαίρης, καὶ κατόπι θὰ τὸ κατα-
λάθῃς, δὲν ἀγαπήθῃκε οὐκ καὶ σένα. Κάτι θὰ πῆ,
Κωστή μου, κὶ ἀφτό, καὶ μ' ἀφτό νὰ θαστιέσαι καὶ
νὰ θαδίξῃς. Δὲν πρέπει μὴ σιγμοῦλα νὰ ποδοῦρο-
πῆς, γιατί ἴτιες ἀλήθεια πάνε ὅλα πέρα γιὰ πέρα.
Κάθε σιγμοῦλα νὰ κάμης κουράγιο, νὰ παίρης ἀ-
πάνω σου. Ἐνέργεια χρειαζέται — ὄχι μου! — καὶ
χρειαζέται ἀμέσως, μήπως καὶ πιδ ὕστερα δὲν εἶ-
ναι πιδ καιρός. Θέλω, θέλω νὰ δουλέθῃς. Σοῦ τὰ
ποῖσῃ γιὰ ἴδνομα τῆς ἀγάπης μας τὸ πανάγιο, γιὰ
τὴ δική μου, γιὰ τῆς Μύρρους σου τὴ χάρη. Καὶ τὸ
ξαίρω πὼς θὰ δουλέθῃς καὶ πὼς ὠραία καὶ μεγάλα
ἔργα κὶ ἀθάνατα θὰ μᾶς δώσῃς ἀλόμη. Ὅχι, δὲν
πρέπει νὰ σοῦ φτάνῃ τὸ Τριαντάφυλλο,
τὸ Τριαντάφυλλό μας. Ἄλλοι σίχοι πιδ
πλούσιοι, με ὕψος ἀλόμη πιδ πολλὴ, θάρραση κατόπι.
Ἐχω μέσα μου τὴν πεποίθησι ριζωμένη πὼς εἶσι
θὰ γίνῃ.

Ἄχ! τί, μὰ τί θέλεις νὰ κάμω γιὰ σένα, τί, γιὰ
νὰ σοῦ δώσω τὴν ἐφτυχία πού σοῦ χρειαζέται, πού
ἀνάγκη τὴν ἔχει ὁ νοός κ' ἢ ψυχὴ σου, γιὰ νὰ ξα-
νοῖξῃς, γιὰ νὰ φανῆς ἐκείνος πού εἶσαι; Ζήτησέ
μου ὅ τι θέλεις, ὄχι! ἐσὺ ζωὴ μου. Ποῖε σου, ὅ τι κὶ
ἢ ζήτησῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπη μου, ἢ ἀγάπη μου δὲ θὰ
θρῆ πὼς πῆς ζήτησῃς πάρα πολλά. Σ' ἀγαπῶ ἴσοο,
τὸ βλέπεις, πού θὰ ἤθελα γιὰ σένα, σιγαλὴ σιγαλὴ.
τὸ αἶμα μου νὰ δώσω, καθὼς καὶ σιγμῆ σιγμῆ θὰ
ποδοῦσα νὰ σὺ εἶσῃ τὴν ὑπαρξί μου.

Ἄχ! τί οὐρανόσ. τί παράδεισο; τί οὐράνια ἢδο
νῆ, πού δὲν τὴ φαντάζεσαι, πού ἴσως δὲν μπορεῖ
ἀνθρώπινη καρδιά νὰ τὴ σικώσῃ, ἂν περνοῦσα πλά-
γι πλάγι σου τὴ ζωὴ μου, ἂν εἶμοννε γυναῖκα σου,
ἄχ! Ἐνωμένοι κ' οἱ δύο μας, τί δὲ θὰ κατορθώγα-
μα, ἐγὼ ἢ ἀγάπη, καὶ ἢ δόξα ἐσὺ; Κωστή, τὸν
κόμο θὰλλάξῃμε, σοῦ τὸ βεβαιώνω, θὰ τοῦ δείχνα-
με ταίρι πού ποῖε του δὲν τὸ εἶδε, θὰ πλουτίζῃμε ὁ-
λωνῶνε τίς ψυχές, με τὴν ἰδέα, με τὸ φῶς, με τὸν
ἥλιο ἀνύπαρκτης ὡς τὰ τίτες ἐφτυχίας, δύναμης, ἐ-
νέργειας, παναχιδιῆς τῆς καρδιάς καὶ τοῦ νοῦ πού
θάμα θὰ εἶτανε, ἀθρόωπινο θάμα οὐρανόσ. Ἐχεις δί-
κιο, πολλὴ δίκιο, Κωστή μου, νὰ μού λες πὼς θὰ εἶ-
μοννε φτωχισμένη, ὅπως ποῖε τῆς δὲ σάθηκε γυ-
ναῖκα, φτωχισμένη ὅπως ἴσως εἶναι κανεῖς σιούς
οὐρανόσ.

Ἐχεις δίκιο νὰ μού λες πὼς κοντά σου μονάχα,
σὶν ἀγκυλιά σου, θὰ ξάνοιγα, οὐκ τὸ λούλουδο, ἀ-
λάκαιορ μου, πὼς θὰ γνώριζα μαζί σου ὅλα τὰγα-
θά. ὅλες τίς χαρές, ὅλα τὰ μεθῆσοια συνάμα τῆς δη-
μιουργίας. Ἀγάπη μου, ξαίρεις, θὰ παραδιγμόννε,
θὰ παραφινόμοννε σὶν ἀγκυλιά σου οὐκ τὸ παιδά-
κι, κὶ ὅ τι μού προτάξῃς, ὅ τι μού ἤθελες, θὰ τὸ
κάνω, θὰ ο' ἀκούγῃ ὁ νοός μου, θὰ ο' ἀκούγῃ ἢ καρ-
διά μου, τὸ κορμί μου θὰ ο' ἀκούγῃ. Θὰ ζῶμοννε
τὸ νοῦ μου με τὸ νοῦ σου, με τὴν ψυχὴ σου τὴν ψυ-
χή μου. Καὶ θὰ με σῆκωνες καὶ θὰ μ' ἀνέβαζες καὶ
θὰ με θρόωνες ἴσια με σένα. Καὶ χάρη σὲ σένα θὰ

γινόμουνε τότες ἄξια και γὰ νάπολάσω και νὰ χαρῶ τόση ἀγάπη κ' ἐφτυχία τόση.

Δὲ θᾶνωθα πιά, δὲ θὰ συλλογιόμουνε, δὲ θὰ ὑπαρχα πιά μου πικρὰ γιὰ σένα και ἀπὸ σένα μου, ἀγαπημένε — και θὰ μοῦ εἶτανε μέσα μου ἡδονὴ ἀταίριαχτη νὰ καθρεφίσῃ τὴ ζωὴ σου ἢ ζωὴ μου. Θέληση ἄλληρε δὲ θὰ εἶχα παρὰ τὴ θέλησή σου, πόθο παρὰ τὸν πόθο σου, ὄρεξη και γούστο παρὰ τὸ γούστο και τὴν ὄρεξή σου. Και τίποτα δὲ θὰ σοῦ ζητοῦσα, θὰ σοῦ ζητοῦσα μονάχα νὰ μ' ἀγαπᾷς. Και θὰ μ' ἀγαποῦσες ξετρελαμένα. Τὴ ζωὴ σου θὰ τὴν περνοῦσες μπροστά μου γονατισμένος ἀπὸ τὴν πολλή σου τὴν ἀγάπη θὰ μὲ προσκονοῦσες σὰν κότισμα. Και θᾶμουνε συνάμα βασίλισσά σου και θᾶμουνε σκλάβά σου συνάμα.

Κωστή, Κωστή, μοῦ ἐρχεται και θαμπώνομαι, και χάνομαι, μόνο πὸν τὰ βάζω ἰέτοιμα πράματα μὲ τὸ νού μου. Ἄχ! ἰέτοιο εἶδος ἐφτυχία στὴ γῆς μας δὲν ὑπάρχει, και ἂν ὑπάρχει, δὲν εἶναι γιὰ μᾶς καμωμένη, γιὰ μᾶς τὰ δύστηχα τὰ παιδιὰ, πὸν γεννηθήκαμε γιὰ νὰ ποροῦμε. Κωστή μου, δὲν πρέπει νὰ φησούμε τὸν πόνο νὰ μᾶς ἀποπλακώσῃ· πρέπει νὰ στηρίζεται ὁ ἕνας μας στὸν ἄλλον ἀπάνω, γιατί ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ στηρίξη κ' οἱ δύο μας.

Συχώρεσέ μου, Κωστή μου, συχώρεσέ μου τοὺς ἀπελιπομούς μου, σὰ μοῦ φαίνεται πὸς δὲν μπορῶ πιά και θουλιάζω και πελαγώνω. Εἶναι ὄρες, βλέπεις, πὸν δύναμη οὐδὲ σταλιά δὲ μοῦ ἀπομνησκει. Και κατόπι, διὰ τὸ συλλογιόμαί τὸ κακό πὸν σοῦ κάνω, δείχνομάς σου ὅλη μου τὴ λαχτάρα, τρομερὰ βασανίζομαι. Δαιτρεμένε μου, καλέ μου, δῶσε μου καὶ σὺ λίγο θάρρος, γιατί, Κωστή μου, εἶναι τόσο ἢ ἀγάπη μου γιγαντένια, πὸν δὲν ἀπτόχω και μὲ σκοτώνει, πὸν πεθαίνω. . . Ναι, σωσιὰ μοῦ πὸν λές ἀλήθεια, νομίζει κανεὶς πὸς στιγμὴ τὴ στιγμὴ, σθῆνει και πάει μοιάζει σὰ νὰ μεταίτη, σὰ νὰ λιγοστέθη κανεὶς· τὸ νιώθεις στὸ κρέας σου και στὸ πετὸ σου, νιώθεις πὸν κορμί σου τὸ ἴδιο πὸν λιώνει, πὸν μαραινεται, πὸν σοῦ ξεγλιοτῶ νιώθεις τὴ ζωὴ σου πὸν φέγγει και τίποτα, μὰ τίποτα πιά δὲν μπορεῖς γιὰ νὰ τὸ ἐμποδίσης.

Κωστή, ἔλα, ἔλα, πάρε με στὴν ἀγκαλιά σου, γὰ νὰ ζήσης ἐοῦ, και μένα γιὰ νὰ μοῦ δώσης τὴ ζωὴ. Ποτέ, ποτέ πους δὲν ἀγαπηθήκαρε ταίρια, ὅπως ἐμεῖς ἀγαπιόμαστε. Ἄχ! ἔλα και κάμε μου, και χάρισέ μου τὰ χάρδια σου ὅλα, ἔλα τὴν ἴδια τὴ στιγμὴ ὅπου σὲ φωνάζω. Τὰ θέλω, τὰ χρειάζομαι, τὰ διψῶ, καὶ πεινῶ. Θέλω τὴ φλόγα νὰ νιώσω, τὴν πυρκαγιὰ τοῦ φιλοῦ σου πυρωμένου. Και θέλω νὰ σὲ φιλήσω και θέλω νὰ σὲ χαδέψω μὲ τὰ χεῖλη μου τὰ ἐρωτευμένα, θέλω νὰ σὲ χαδέψω γλυκά, λυπητερά, θεοτρελά. Γιατί σ' ἀγαπῶ, τὰκούς πόσο Σ' ΑΓΑΠΩ; — Φίλε, φίλε μου, φίλε, σ' ἀπίνω ἴσα με τὸ βράδι. Μαζὶ θὰ πάρομε τὸ τοῖμά μας σὲ λίγη ὥρα. Πὸν εἶσαι; Τί κάνεις; Ἐδῶ κ' ἕνας μῆρας εἶσυνε στὰ θουά μας, στὴ γειτονιά μου, πλάγι πλάγι. Ὅχ! τί βασανισμένα πὸν τις ξαναζῶ ἐκείνες τις μέρες τις οὐράνιες, ὅλες μας, μὰ μιά μου τις ξαναζῶ. Θὰ τις ξαναζήσω ἴσα μὲ τὴ μέρα τὴν ἀσπλαγχνή, τὴ μέρα τὴν ἀλόγιαση, ἄχ! τὴ μέρα μου τὴ στερνή.

Τὰ μάτια σου, τὰ ματάκια σου δός μου τα ἐδῶ γιὰ νὰ ζήσω. Σὰ δὲν τᾶχω, σὰ δὲν τὰ βλέπω, Κωστή, ἄχ! τίποτα πιά δίχως τὰ μάτια σου δὲν ὀπά-

χει γιὰ τὴν καρδιά τὴ δύστηχη πὸν εἶναι διη και ὅλη πέρα γιὰ πέρα, δική σου.

Ἡ ὥρα ἐννιά κ' εἰκοσιπέντε τὸ βράδι.— Ἦρθε πάλι στὶς ἐφτάμοι ὁ θεὸς Δημητράκης μὲ τὴν Ἐλέγκω, και καλὰ καὶ μὲ πάρη γιὰ τὸ φαγί. Θέ μου! Θέ μου! πὸς δὲ λυποῦνται; πὸς δὲ μ' ἀφίρουνε; Και δὲν ξαίρεις, ἄμα εἶμαι μαζί τους, τί πλήξη ἀκατανίκητη μὲ πιάνει, τί λαχτάρα νὰ θρεθῶ μακριὰ τους. Τὸ νιώθω πὸς ἀφτοὶ δὲ μ' ἀγαποῦνε, πὸς ὁ θεὸς βάζει γιὰ μένα κάτι σκοποὺς μὲ τὸ νού του.

Μοῦ φαίνεται σὰ νάρασαίνω, τώρα πὸν γύρισα, και βλέπεις πὸς μάνι μάνι, ἀφου οἰκωδήκαμε ἀπὸ τὸ τραπέζι, πὸς καληνύχισα. Εἶπα πὸς ἔχω πονοκέφαλο, και δρόμο. Φοβερό πράμα καὶ παράξενο! Και σὰν πορεῖ κανεὶς και δέρονται και κλαίει, τὴν ἡσυχία του νὰ μὴν ἔχη! Μοιάζει πὸς μήτε ἡσυχὰ νὰ ποηῖς δὲ γίνεσαι. Ἄς τὰ ξεχάσομε ἀφτά.

Τὸ γράμμα, τὸ γράμμα σου, Κωστή, μὲ βασανίζει, τὰγαπητό σου, τὸ λυπημένο, τὸ φτωχό σου τὸ γράμμα, θάνατο γεμάτο κ' ἐρμιά. Κωστή μου ἐοῦ καιμένη, λατρεμένη μου, ἐοῦ πὸν τόσο ξαιτίας μου πονεῖς, ἐοῦ πὸν ἤθελα στὴν ἀγκαλιά μου καὶ σὲ πάρω γιὰ νὰ σ' ἀπομνήσῃ τῆς Μύρρας σου ἢ ἀγάπη, γιὰ νὰλημονήσης κάθε πράμα στὸν κόσμο, γιὰ νὰ μὴ συλλογιόσαι, γιὰ νὰ μὴ ξαίρης πιά τίποτις ἄλλο παρὰ τὴν ἀγάπη μου τὴν ἀπέραντη, Κωστή μου καιμένη, τί νὰ σοῦ πᾶ; Θαρρῶ πὸς ὅλα τοῦ κάκου, θαρρῶ πὸς τοῦ κάκου τραγνιόμαστε και τοῦ κάκου πολεμοῦμε· δὲ φελᾷ μήτε ἀγώνας ἐδῶ, μήτε τίποτα. Ἡ τύχη μας τὸ θέλει, και, ἢ τύχη μας θὰ τὸ φέρη, και θὰ διης· γλήγορα θὰ πεθάνομε κ' εἶσι ὅλα μας θὰ τελειώσομε.

Σοῦ τὸρμίζομαι πὸς ἐγὼ τὸ νιώθω, πὸς τὸ μαντέβω, πὸς τᾶχω γιὰ βέβαιο. Ἄλλο γιὰ μᾶς δὲν ὑπάρχει. Ὁ Χάρος, μοῦ φαίνεται, σὰν ἐρθη, πὸς χαρὰ θὰ μοῦ περσχύση τὴν νυχὴ. Κι ὅμως σὰ σιχαζόμουν τὸ θάνατό μας, ταράζομαι γιὰ σένα. Ἐχω ἄδικο, και ὁ ἴδιος, Κωστή μου ἐοῦ, μοῦ τὸ λές. Γιατὰ μᾶς τοὺς δύο, ἀγαπημένε, θὰ εἶναι ὁ θάνατος ἐφτυχία κ' ἡσυχία. Πάρα, πάρα πολλὴ ἀγαπιόμαστε, Κωστή μου, και δύναμη ἀδρώπιση δὲν ὑπάρχει πὸν νὰ πορηῖ καὶ βασιάξῃ μὲ ἰέτοιο ἔροια. Ἐοῦ, χωρὶς ἐμένα, νὰ ζήσης δὲν μπορεῖς, και γώ, δίχως ἐσένα, πεθαίνω. Ἡ μόνη ἀλήθεια εἶναι ἀφτή. Και θὰ μᾶς εἶναι ἀδύνατο, και σένα και μένα, μὲ τὸ χωρισμό, μὲ τὸν πόνο μας και μὲ τὴ λαχτάρα, νὰ τὰ βγάλουμε πέρα, εἶναι ἀδύνατο.

Καλὴ νύχτα σου, πὸν σ' ἀγαπῶ, και ἄβριο πάλε σοῦ ξαναρχομαι. Εἶμαι πολλὴ κουρασμένη. Πρὶν ἀποκοιμηθῶ, θὰ ξαναδιαθῶ τὸ γράμμα σου, ὅπως τὸ σνηθίζω, και σοῦ τὸ εἶπα ἔπειτα θὰ προσπαθῶ νὰ ἡσυχάσω, θὰ προσπαθῶ νὰ ξεγᾶσω, ἄς εἶναι και μερικὲς ὄρες. Σ' ἀγαπῶ! Ἄχ! ἔλα, μὰ ἔλα νὰ μὲ πάρης, νὰ μ' ἀρπάξης στὴν ἀγκαλιά σου ἀπὸ ὅλο μακριὰ μακριὰ και ἀπ' ὅλους τους μακριὰ, σὲ καμιά κωχοῦλα τῆς γῆς ἀγνωστη, ὅπου θὰ εἶσυνε μονάχοι μας μὲ τὴν ἀγάπη μας ἐμεῖς, ἐκεῖ, Κωστή μου, νὰ μὲ πᾶς. Ἐλα, ἔλα, ἔλα πιά πάρα πολλὸ οὐ θέλω. Ἄδην μπορῶ. Εἶναι ὄρες πὸν πάθος τρελὸς μὲ συνεπαίρνει, πὸν πὸν φιλία σου γυρέβω καὶ πὸν μοῦ φαίνεται πὸς ξεψυχῶ. Κι ὅλη μου λαχτάρα, και ὅλη μου τρέμω και σὲ φωνάζω, Κωστή μου. Ἐ-

λα, ἔλα, ἔλα πιά. Μὰ δὲν τὸ νιώθεις, πές μου, πὼς οὐ λατρεύω καὶ πεθαίνω ; Ἔλα πιά μου.

Σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ. Ὁχ ! ἐὸν λατρεύεινε μου, ζῆσε, θέλω νὰ ζῆσης γιὰ τὴν ἀπέραντη ἀγάπη ποὺ σοῦ ἔχω. Μόνος ἐὸν στὸν κόσμο, εἶσους ἀξίος νὰ σπειρῆς ἀγάπη τέτοια σὲ καρδιά γυναικῆσια. Κι ἂν τύχη καὶ πεθάνω ἐγὼ γιὰ τὴν ἀγάπη μας, ἐὸν νὰ ζῆσης καὶ νάνασαινης καὶ νὰ περπατῆς στὴν ἀνάμνησή της μέσα, γιατί θέλω γύρω γύρω σου νὰ χυθῆ ὡς τὸν ἄερα τὸν ἴδια ποὺ σὲ θρέφει, ὡς τὸν ἄερα τὸ στόμα σου τὴν ἀγάπη μας νὰ λήνῃ. Δὸς μου τὴ χεῖλή σου, θές ; γιὰ νὰ ομιξοῦνε μὲ τὰ δικὰ μου, ποὺ τόσο πάντα καὶ πάντα οὐ γυροῦνε. Κωστή μου, Κωστή μου, γιατί νὰ μὴν μπορῶ νὰ πέσω στὴν ἀγκαλιά σου καὶ νὰ οὐ πνίξω σὰ φιλιά μου ; Πεθαίνω καὶ πάω ποὺ δὲν μπορῶ νὰ φιλιῶ μου δια ὅλη μέρα νὰ σοῦ τὰ δίνω. Μὲ σκοιῶνουνε τὰ φιλιὰ ποὺ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ δώσω.

Πές μου, δὲν τὸ νιώθεις ; Ἔλα, ἔλα, παρανομιέ μου. κι ἄς ἀποληρηθῶμε, κατὰμματα κοιτάζοντα ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, κάθε πρᾶμα καὶ καθετίς, γιὰ νὰ οὐλογοιτοῦμε τὴν ἀγάπη μας μονάχα. Ὁξω ἀπὸ τὴν ἀγάπη μας, τί ἀραγες νὰ ὑπάρχη στὸν κόσμο γιὰ μᾶς ; Μὲ πῆρες ἀλάκωσή μου ἀπὸ τὴ μέρα τὴν πρώτη. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, ἐνωσα πὼς τέλειωσε καὶ πάει, πὼς θὰ σ' ἀγαπῶ καὶ πὼς θὰ ποτῶ ἴσια μὲ τὴν ὑπερῆ μου τὴν ἀνάσα. Ἡ ἀγάπη μας, θλίπει, Κωστή μου, εἶναι μεγάλη πάρα πολλὴ, καὶ θὰ μᾶς σκοιῶσῃ. Θανάσιμη καὶ γιὰ τοὺς δυὸ μας ἢ λαθωματιά της, ἀπὸ κείνες τὶς λαθωματίδες ποὺ γιατίρεμὸ δὲν ἔχουνε, ποὺ δὲ γράφουνε ἀνασασμό. Καλὴ νύχτα, καλὴ νύχτα. Κωστή μου ἀγαπημένε.

Τετάρτη πρωτὸ, ὀχτῶ καὶ πέντε. — Ἀκόμη ἓνα χᾶδι κι ἀκόμη ἓνα φιλι, ἐὸν ἀγάπη μου, προτοῦ κλείσω τὸ γράμμα μου. Ἀχ ! ἤθελα πάντα καὶ πάντα νὰ σοῦ δίνω τὰ φιλιὰ καὶ τὰ χᾶδια μου. Τὴ ζωὴ μου ἀλάκωρη θὰ ποδοῦσα νὰ τὴν περᾶσω χαδέθοντα πὰ χέρια σου καὶ τὰ μαλλιά σου, φιλιώντας τὰ δάχτυλά σου, τὸ κεφάλι σου, τὰ χεῖλια σου τὰγαπημένα. Σ' ἀγαπῶ τόσο, τόσο καὶ τόσο !

Ναί, ἀλήθεια, καλὰ λές, εἶναι φορητὸ νὰ θονιλόνη κανεὶς ἓνα γράμμα. Θὰ ἔπρεπε, δταν ἀγαπῶνται δυὸ ὄν καὶ μᾶς, νὰ μὴν ἀφίνονται ποτέ τους. Κωστή, Κωστή μου, ὀχ ! εἶσι καὶ στὴ ζωὴ μας νὰ μπορούσαμε ποτέ μας νὰ μὴν ἀφίνουμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ! Πές μου, τὴ γλύκα, πές μου, τί μέθη, τί παραδέσιμος καὶ τί οὐρανός, τί θάμα ποὺ θὰ εἶτανε ἡ ζωὴ μας, τέτοια ζωὴ !

Λατρεύεινε μου, σοῦ ἀφίνω γιὰ τὸ λοιπόν, ἴσια μὲ τὸ θυῶδι, τί λέω ; ἴσια μὲ δυὸ στιγμοῦλες, ἀφῶ ἀμέσως ἀρτησὶ τᾶλλο μου τὸ γράμμα. Σ' ἀγαπῶ. Θεοτέρα φιλιὰ τὰ χεῖλια σου τὰ ἐρωτημένα .

M.

Τὶ ἀσκητικὴ ποὺ τὴν ἔχουνε τὰ λεκεδάκια μου ἀφῶ ποὺ τώρα τῶρα τᾶκαμα μὲ τὸ μελάνι στὸ χερσὶ μου. Δὲν προφταίνω μῆτε νὰ τὰ σβῆσω μὲ τὴ σονγιά μου, νὰ τὰ ξύσω. Συγχώρησέ με. Προφταίνω μονάχα πάντα καὶ πάντα νὰ σ' ἀγαπῶ.

ΤΕΛΕΓΡΑΦΙΜΑ ΤΗΣ ΜΥΡΡΩΣ

« Ἀπόλυτη ἀνάγκη μὴ γράμματα γιὰ μερικὲς μέρες. Μή, μὲ κανέναν τρόπο, Γράφω σήμερις ἀμέσως. Φιλικά χαιρετίσματος. »

M.»

ΕΙΚΟΣΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

Τρίτη, ὄρα δέκα τὸ πρωτὸ.

Κωστή, Κωστή μου, Κωστή, φῶς πὼς σοῦ τὸ φωνάζω, τὸνομά σου τὸ λατρεύεινε ; Ποῦ εἶσαι ; Κωστή μου, πὼ μὲ γλυτώσης ; Ποῦ εἶσαι τέτοια ὄρα, τί κάνεις ; Ἀχ ! μέρες καὶ μέρες πρέπει νὰ περᾶσουνε, διχῶς νὰ τὸ ξαίρω, δίχῶς νὰ μάθω τίποτα γιὰ σένα. Καλὰ ποὺ θὰ λάβω τουλάχιστο τὰ δυὸ τὰ γραμματάκια σου, ποὺ ταξιδέβουνε πρὸς τὴ στιγμή ἔσου σοῦ γράφω, καὶ ποὺ θὰ τᾶδωσες προτοῦ λάβῃς τὸ τελεγραμμὰ μου. Ἀχ ! Θε μου, τὸ τελεγραμμὰ ἐκεῖτο ! Τί, μὰ τί δὲ μοῦ κόποισε νὰ σοῦ τὸ στείλω ; Μοῦ φαινότανε, ἔσο σοῦ πῆραγα, πὼς ἔγραφα τὸ θανάτο μου. Πές μου, γλυκέ μου, πές, τί καϊλάδες, τᾶνωσες, τὰ πόνεσες τὰ δυὸ τὰ στερὰ λόγια ποὺ σοῦ ἔβαλα μέσα ; Τὰ νυχρὰ, τὰ μπόσικα τὰ λόγια ! Φιλικά χαιρετίσματα ! Φίλε μου ἐὸν, πατέρα κι ἀδελφέ μου, τὸ εἶδες, πές μου, πὼς ἡ Μύρρω σου ἀλάκωρη χύθηκε στὶς δυὸ λεθοῦλες μέσα, πὼς τὶς γέμισσ' ἡ δὴ τὴν ψυχὴ της. μ' ὄλο τὸν ἀπέραντο ἔρωτά της, γιατί ἄλλα δὲν μποροῦσε νὰ σοῦ πῆ ; Τὰ φιλιὰ μου, τὴν ἀγάπη μου, τὸν καρμὸ μου, δια δια θέλησα ἐκεῖ μέσα νὰ σοῦ τὰ συμμαζέγω, γιὰ νὰ τᾶχης, ἢ καρδιά σου νὰ τᾶτρουφήξῃ, ποὺ μὲ τὴν καρδιά μου μὰτὶ πορεὶ καὶ χερσῆ.

Κωστή, τώρα πρέπει νὰ σοῦ μιλήσω, νὰ σοῦ ἐγγύσω. Ποῦ θὰ θρῶ πὼς λόγια ; Εἶναι ἀνάγκη, ἀπόλυτη ἀνάγκη, ποὺ σοῦ ἔλεγα στὸ τελεγραμμὰ μου, καὶ μᾶς χρειάζεται κροὸ αἷμα, ἐγὼ νὰ τὰ πῶ, ἐὸν νὰ τᾶκούσης.

Σωσὰ τὸ ἐποψιαζόμενε πὼς ὁ θεὸς Δημητράκης καὶ σκοποὺς εἶχε, καὶ μαγεῖρεθε καὶ δὲν τᾶλεγε. Ἀνακατώνεται σ' ὄλα, σοῦ τὸ εἶπα, ὡς τὸν σφερέρει δηλαδὴ, καὶ τοῦ σφερέρει πάντα, ἐπειδὴ θέλει νὰ δείξῃ πὼς ἐκεῖνος κα κανένας ἄλλος προστάζει καὶ κυβερνᾷ, πὼς εἶναι ὁ μεγαλίμερος ἀδελφός καὶ πὼς ὄλοι στὴ φαισλιά μας, χρέος ἔχουνε νὰ τὸν ἀκούνε. Γεὰ τὴν παντοειά μας, ἐννοεῖται, τᾶμαθε ἀπὸ τὴ μάνα τὴν ἴδια, καὶ τώρα μάλιστα σὰ μὰ μοῦ ἔρχεται ἰδέα, πὼς αἰτία σιᾶθηκε ὁ θεὸς γιὰ νὰ μοῦ ἀρηθῆ ἔμενα ἢ μάνα τόσο πασιρικά, μὲ τὴν ἀπόγωση καὶ θέληση. Ἄς εἶναι. Περασμένα, ξερασμένα, Ἡ μάνα ἢ καμημένη, ἀφῶ ἔργους, μὲ λυπότανε καὶ δὲν ἔλεγε τίποτα. Μ' ἔργνε ἦσυχια νὰ κλαίω, ἦσυχια νὰ ποτῶ. Συλλογιότανε ἴσως πὼς μὲ τὸν καιρὸ θὰ μοῦ περᾶσῃ. . . Ἐκείνη, θλίπει, σὲ νιάτα της, νὰ τὴς μιλήσῃ μονάχα ὁ μπαμπᾶς της, ἐγᾶνε, καὶ μῆτε τᾶβαζε μὲ τὸ νοῦ της, πὼς μπορεῖ κορτίσι νάγαπίσῃ, ἄμα οἱ γονιοὶ της δὲν τὸ θέλουνε.

Κωστή μου, πὼς τὸ ξαίρει ἂν ἢ μάνα δὲν εἶχε δίκιο ; Ἐμῆς, ἀφῶ θυσιόσαμε τὴν ἐτυχία μας, τὴν ἀγάπη μας δὲν τὴ θυσιόσαμε, κ' εἶπαμε κάλλια νὰ πεθάνουμε παρὰ νὰ τὴν ἀρηθῶμε. Δικὴ μας ἢ ζωὴ μας, κανένας δὲν τὴν προστάζει, ἔχουμε τὸ δικαίωμα καὶ μεῖς, ὁ τι θέλουμε, νὰ τὴν κάμουμε, κι ἀφῶ θυσιαστήκαμε γιὰ τοὺς ἄλλους, νὰ θυσιαστοῦμε καὶ γιὰ τὴν ἀνάπη μας.

'Αφνά μου ἔλεγες, Κωστή, ἀφνά σου ἀπαντοῦσε ἡ καρδιά μου, κ' ἔτσι πηγαινοερχότανε τὰ γραμματά μου, κ' ἔτσι πάποφάσιες πῶς θὰ σοῦ γράφω καὶ σοῦ ἔγραφα. Μὰ μου εἶτανε ἀραγες καὶ δυνατὸ νὰ μὴ σοῦ γράφω, πὸν μόνο καὶ μόνο μὲ τὰ γραμματά σου, μὲ τὴν ἐλπίδα καθὲ μέρα τοῦ ἀκόλουθου ταχυδρομείου, βαστιοῦμαι καὶ ζῶ ;

"Ὁθεὶς ὁ θεῖός, μὲ κοιτάζε, μὲ ξανακοίταξε, μὲ εἶδε χλωμή, λεγνή, ἀλλαγμένη. Δὲν τοῦ ἄρσεε. Πειράχτηκε τὸ φιλότιμό του. Δὲν τὸ καταδεχότανε, ἡ ἀνιψιά του νὰ γαπά ἕναν ξένο, ἕνα Φραγκόπαῖδο, ποὺ λέει, καὶ μάλιστα κήρυξήσῃ γιὰ ἕναν ἀνδραγατοπὸν δὲν τὸν θέλησε ἡ φαιμελιά μας. Μὰ ποῖος μπορεῖ κίλωσ νὰ πῆ πῶς δὲν τοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ, ἄξαφνα καὶ νὰ μὲ γιστρέψη μὲ τὰ δικὰ του τὰ συστήματα, ἐκεῖνα τὰ παλαιά, γιατί, βλέπεις, οἱ γέροι τοῦ παλιοῦ καιροῦ φαντάζονται, πῶς σὰν ἐναντιώνονται τοὺς ἐρωτευμένους, σὰν κόβουνε καθὲ κουβένια, καθὲ γραμμα καὶ καθὲ λόγο, κώμανε καὶ τὴν ἀγάπη.

'Αχ ! Κωστή μου, νὰ μὴν εἶτανε ἡ μάνα, σοῦ τόκοιζοναί, θάφανα τὸ θεῖο νὰ φαντάζεται ὅ τι κι ὅπως τοῦ σιρῆγει καὶ θάφεβγα, θὰ εἰμονε τώρα σὴν ἀγκαλιά σου πιά, Κωστή μου. "Ακουσε, ἀκουσε ! Τί πρέπει ἀκόμη νὰ σοῦ μολογήσω ! Τί πρέπει ἀκόμη νὰ τραθήξω, μόνο καὶ μόνο μὲ τὴν ἰδέα πῶς ἔχω κι ἄλλα νὰ σοῦ γράφω ! Σοῦ τὸ βεβαιῶνω, δὲν μπορῶ, δὲν μπορῶ πιά. Τί μοῦ περνοῦσε πρῶτα καὶ παραπονιόμουνε ; Τί ἔκλαιγα, κημένε, ὅσο ἔπαιρνα τὰ γραμματά σου κ' ἔπαιρνες τὰ δικὰ μου εἶς ; Τὰ δικὰ μου, μὲ καθὲ τρόπο θὰ προσπαθῆσω πάντα νὰ τὰ παίρῃς, καὶ μὲ καθὲ ταχυδρομείο θὰ σοῦ στέλνω. Τὰ δικὰ σου ὅμως, μὲ τὸ χωρὶς ἄλλο ἀνάγκη νὰ λείφουνε γιὰ μερικὲς μέρες, ὥσπου νὰ ἡσυχάσουνε δῶ τὰ πράματα καὶ τὰ κεφάλια. Κουβένιος ἀτέλειωτες ὁ θεῖος μὲ τὴ μάνα τῆς εἶπε καὶ τῆς εἶπε, καὶ νὰ μὲ προσέχη, καὶ νὰ βλέπῃ τί ἔχω καὶ τί κάνω πὸν κἀνονμαί ὄλο σὴν κἀμερή μου, ποὺ τραβιούμαι, ποὺ δὲν πηγαινω πονθενά, ποὺ εἶμαι ἀδύνατη κ' ἕνας ἀπλὸς περίπατος μὲ κουράζει — ὁ περίπατος δηλαδὴ ποὺ ἔκαμα τὴν ἄλλη ὁδομάδα τὰ πρὸ περιόλι μὲ τὴν Ἐλέγκω ! Ἐδῶ, ξαίρεις, δὲν παραμύθια μαθέθονται ἀμέσως καὶ πολυλογιοῦνται καὶ παρασκολιάζονται. Καὶ μὲ τί σκοπὸ τάχα ὄλες ἀφ' ἑστέ οἱ κουβέντες, ὄλες τοῦ θεοῦ οἱ παραγγελιές ; Γιατί ; Γιατί τόφερε ἡ κικὴ μου ἡ τύχη νὰ ξεχάσω μιὰ μέρα σὴν κληματαριά, ὅπου εἶχα καθίσει νὰνακιπτῶ, ἕναν πλίκο δικό σου. 'Αχ ! τί θάμα, τί θάμα σωσιῶ, ποὺ τὸ γράμμα σου δὲν εἶτανε πικὲ μέσα ! Τὸ διάβαζα σὶ ἡλιοβασίλεμα, ἐδῶ καὶ τρεῖς μέρες, δηλαδὴ τὸ ξαναδιάβαζα, δὲν πρόσεξα, ἔβαλα τὸ γραμματάκι σὴν τῆση μου, ζεμινε ὁ πλίκος ὄξω, μὲ τὸ γράμμα σου, ἐρνοεῖται, μὲ τὴ σιάμπα του, μὲ τὴν ἡμέρομηρία ! Τ' ἀραξε ἡ Ἐλέγκω, τῶδωσε τοῦ πατέρα τῆς. Μπράβο τῆς ! Κι ἀρχίσανε πιά οἱ φασαρίες καὶ τὰ δράματα. Πετάρηκε ὁ θεῖος, καὶ τί δὲ μοῦ εἶπε ! — Καὶ πῶς πολυμὰ καὶ σοῦ γράφει ; Καὶ τί σοῦ λέει ; Καὶ θὰ τὸ πῶ τῆς μάνας σου ἀμέσως ! — Δὲν ἀποκρίθηκα λέξη, κρύα καὶ νυχρὰ τοῦ ἔκαμα τὴν παρατήρηση μονάχα πῶς τὰ γραμματά μου εἶναι δικὰ μου, πῶς δὲν εἶναι κανένος δουλειὰ παρὰ δουλειὰ δική μου καὶ πῶς δὲν τὸ ἤξαιρα καὶ τὸ συνθηδίζει κανεὶς νὰ μαζώνῃ πλίκους παραπειταμένους.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΦΥΛΑΚΗ

I

Ἰκεῖνο τὸ βράδι μιὰ βαρεῖα κι ἀγνωστὴ λέξη ἔσφιγγε τὴν καρδιά μας. Εἴχαμε σφιγμοχρεῖ ὄλοι σὲ μιὰ γωνιά, μὲ τὶς πλάτες μας ἀνταμωμένες, γιὰ νὰ φέρομε τὴ ζέση σὶὰ ξεπαγιασμένα κορμιά μας. Σκοτάδι. Ἄπ' ἔξω, ἔφτανε ὡς τ' ἀπτιά μας, τὸ βαρὺ καὶ μονότονο βάθισμα τοῦ νυχτοφέλακα. Πάνου σὶς χωματένης πλάκες τῆς ἀλλῆς. Ἐνα κομμάτι χαρτιοῦ, κολημένο σὴν ἀκρὴ τοῦ σπασμένου τζαμιοῦ, εἶχε μιστραβήχτει καὶ χτυποῦσε σὶὰ καθὲ δυνατὸ φόσημα τοῦ ἀγέρα, σὶὰ δνὸ φτεροῦγες πηλωμένου πουλιοῦ. Ἐνας σωρὸς ἀπὸ καλάμια, ρηγμένους κἀπου κεῖ σὲ μιὰν ἀκρὴ, ἔτριξε σὶὰ κι ἀθόρυθα, λὲς κ' εἶταν σωρὸς ἀπὸ κόκκαλα σιθαγμένους κεῖ πέρα, ἀπὸ χιλιάδες χρόνια. Μιὰ ὕψη μισροῦνιά μουχλας καὶ σουπλιμὲ σιροῦνιζε τὰ ρουθόνια μας. Καμιά θύμηση περσομένης εὐτυχίας δὲν ἐρχότανε νὰ σῆσει τὴ φριχτὴ εἰκόνα τῆς τραχημένης φαντασίας μας. Σιωπὴ. Κ' ἡ ἔγνοια, ἡ κρυφὴ ἔγνοια τῆς σκοτεινῆς ζωῆς μας, ἀπλωνόταν ἀπέρατη σὶὰ λογισμὸ μας καὶ βοῦζε πνιχτὰ καὶ ξεσοῦσε ὄλοένα ὅ ἕνα ἀτέλειωτο πλάμα.

"Ὁ Μιχάλης ἀρχίσε νὰ θῆχει. Ἐβηχε ἀπὸ πολλὲς ὁδομάδες τώρα. Καὶ ποτὲ δὲ μιλοῦσε. Μᾶς κοιτοῦσε μόνο θαδεῖα, ἐπιμόνα, μὲ τὰ μεγάλα θαδιόσιαια μάτια του.

Κάποιος ἀπὸ μᾶς σῶθηκε ὡς σὴν πόρτα. Κάτι εἶδακε νὰ φοπίζει μὲς σὶὰ σκοτάδι. Ἐν' ἀναμμένο σπῆριο. Πλήγορα ἔσθησε. Σὲ λίγο τὸν ἀκούσαμε νὰ οἰγομιλάει, φύνοντας κἀπου σὶὰ πάτωμα, μοναχὸς του.

— Τὴν ἀτιμὴ ! Σιδερόφραχτη... Καὶ δὲ λυγαίε τοσοδὰ...

Ἀπὸ μακριὰ ἀκούστηκαν τὰ γέλια κ' οἱ φωνὲς μιᾶς μεθρομένης παρέας. Τὸ οὐραλισμα τοῦ ἀγέρα ἀνακατεῖντανε μαζί τους. Κ' ἕτερα. — Ἐνα τραγοῦδι, ποὺ ὄλοένα ἔσθηνε ἀπαλὰ καὶ χαλόνταν καίτοι πέρα κεῖ, σὶὰ βάθος τοῦ σκοτεινοῦ ὁράμου. Ἐνας πόθος τότε κρυφὸς τρανιάζε ἡ ἀσθενικά μας κορμιά, κ' ἕνα θλιμμένο χιμόγελο χαράχτηκε θαδεῖα πάνου σὶὰ χεῖλη μας τὰ ὄχρὰ. Ὅμως ἔξω ἡ νύχτα ἀπλωνότανε δουθὴ κι ἀπέρατη, καὶ τὸ σκοτάδι σερνότανε πνιχτὰ πάνου ἀπ' τοὺς χιονόκαπτους κἀμπους καὶ πέρα ἀπὸ τὴν ὀμιχλώδη θάλασσα.

Βαθεῖα σιωπὴ.

Ἐάφρον ἀκούστηκε κάπιο ροχαλιτό. Κάπιοι διὰ πῆρε ὁ ἕπνος, τὸ Στραβοκάνη. Παράξενο κι αὐτὸ τὸ παιδί ! Μᾶς τὸν εἶχαν κουβαλήσει κεῖ μέσα ἕνα δειλιγὸ, καὶ γὰ δὲν ξαίρω πῶς, κι ἀπὸ τότε ρήχτηκε μὲ τὰ μπίτρα σὶὸν ἕπνο. Καὶ μᾶς οἰχαινόταν ὄλους ἐμᾶς. Καὶ μᾶς ἔτριξε. Τὰ μεγάλα, ἀχτένισια μαλλιά του, τοῦ κρέθανε τὸ πρόσωπο. Ἐνα πρόσωπο σουβλερό, κίτρινο. Κι ὅταν γελοῦσε, τὸ πρόσωπο αὐτὸ τὸ σουβλερό, τὸ κίτρινο πρόσωπο, μικραίνε, γινόντανε τοσοδὰ, κι ἀνάμωσα ἀπὸ τἀνεβοκατεδάσματα τῶν τοιμπλισμένων κατιῶν τοῦ ἀνάθρυς μίαν ἀλόκοτη λάμψη, μιὰ παρᾶξενη, κίτρινη λάμψη.

Τὸ παλιὸ ρολοῖ τῆς Μητροπόλης ἀρχίσε νὰ χτυπάει. Οἱ χτύποι ἔφταναν ὡς ἀπτιά μας, ἀργὰ, ξεφυχιμμένοι, ἀμφίβολοι...

— Τρεῖς...
 — Τέσσερις...
 — Ὁχι. Ἐπιανε τὸ λαρόγγι τοῦ ἀγέρας ποὺ βοῦ-
 ξε ἔτσι...
 — Ναί...
 — Ποιὸς εἶπε, ναί ;
 — Ἐγώ, φάναξα.
 — Ὁ ἀγέρας σοῦ μίλησε καὶ οὐ τὸν ἀνήθηνες.
 Καὶ μένα, σὰ νάκουσα κάποιον νὰ μοῦ μιλάει. Τέτοι
 εἶστε ὄλοι ἐσθίς ! Τιποτένιοι... Χμ... Ἡ ὄρα
 εἶναι χωμένη μὲς στὸ καύκαλο τοῦ ρολοιοῦ. Χα-
 μένη ὄρα !...

Θέλησα νὰ μιλῶσω, ὅμως δὲν ἴσκανα. Στριμώχτη-
 κα πὺθ βαθεῖά, ἀνάμεσα σιούς ἄλλους.

Κάποιος μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι. Ἐπίωσα τὰ δάχτυ-
 λα κείνα, ποὺ σερνότανε πάνω μου δειλιά, φοβισμέ-
 να, νὰ ξεπολάνε σ' ἀλάκερο τὸ κοριὺ μου μιὰν ἀλλό-
 ποιη κρούδα. Θέλησα νὰ τραβηχθῶ. Ὅμως, σὰ νὰ
 μίλησε κάποιος. Σὲ μένα μίλησε ; Ἄκουσα ; -- πει-
 νῶ ! — κ' ἔστερα, σὰ νάκλαιγε κάποιος σιγά, πολὺ
 σιγά...

Ὁ Στραβοκάνης σηκώθηκε πότε κ' ἔφυγε ἀπὸ
 κονιά μας. Ὅταν πέρασε ἀπέναν ἀπὸ τὸ παράθυρο,
 τὸ ἀστερικτὸ φῶς ποὺ ἐρχόταν ἀπ' ἔξω, ἀπὸ τὸ με-
 γάλιο ἡλεχτρικὸ γλόμπο τῆς ἀλλῆς, πὸν φώτισε γιὰ
 μιὰ σιγιμή. Καὶ καθῶς κρατοῦσε σκεπτὸ τὸ κοριὺ
 του, κ' ἔτριμε ὀλάκερος ἀπὸ τὸ κρεῖο, ἀνάμεσα ἀπὸ
 τὸ χιλιοτριπτημένο σακκάκι του, ἐμένα μοῦ φάνηκε
 σὰν ἓνα φάντασμα, ἓνα φάντασμα κίτρινο, ποὺ ἔφα-
 γνε τρεμουλιαστὰ καὶ νὰ θρεῖ μὲς σιὸ κοιτῆδι.

Κι ὁ ἔπιος, ὁ παρειακὸς ἀδεργὸς τῶν βασανισμέ-
 νων, κείνο τὸ θρέδι βοιοκότανε μακριὰ ἀπὸ μᾶς.
 Ἐπιωθα ὀλωνῶν τὰ μάτια νὰ μένον ἀνοιχτά, ὀρ-
 θάνοιχτα, βυθισμένα σὲ μιὰν οὐίχλη ποὺ μπροστὰ
 μας ἀπλωνότανε βαθεῖα κι ἀπέραντη, καὶ οὐ νάγνα-
 τεύανε — καρφωμένα τὰ μάτια σὲ κάλιο θράχο, —
 μιὰ θάλασσα, ἥουχη θάλασσα...

Ἐπιωθα ἀπὸ λίγην ὄρα ἡ σκάκι ἀκούστηκε νὰ
 τρίζει. Κάποιος ἀνέβαινε. Περπατοῦσε τώρα μὲς σιὸ
 διάδρομο. Σὲ μᾶς ἐρχόταν. Τὰ θήματα σταμάτησαν
 ὄξω ἀπὸ τὴ δικὴ μας πόρτα. Ἀπὸ τὴν ὄρα θὰ ψά-
 χρει μὲς τίς τοῦτες κλειδί. Ἄτιμο κλειδί ! Ἡ πόρ-
 τα ἀνοίγει, καὶ μπαίνει μέσα. Δὲν προχωρεῖ. Στέκε-
 ται καὶ σιὴν πόρτα. Ἀπὸ καὶ φωνάζει:

— Ἐ ! Φιοῦ νὰ πάρει ὁ διάολος ! Βρώμα μο-
 ρέ... Ἄμ' κολληθῆτε, σὲ παλιόσκυλα ! Ἐδῶ εἶσαε ;
 Χμ !...

Σιγῆ. Σὰ νὰ μιλάει σιγά, μοναχὸς του ;
 — Χμ !... Τὸ τσουβάλι θέλει σφιξίμο. Σὰ νὰ
 χωράει κάμποσους ἀκόμα...

Φεύγει. Σὲ λίγο ἀκούμε τὴ φωνὴ του :
 — Σκοπὸς ! Φέω τὸν ἀπάνον...

II

Ἐνας ὄγκος κελίστηκε ὡς σιὰ πόδι μας. Ἡ πόρ-
 τα ἐκλείσε ἔστερα πίσω του δυνατὰ.

Σιὸ διάδρομο μιλούσανε δυὸ. Σὲ λίγο ἔπαφαν.
 Κατέβηκαν, χλωπώντας βαρετὰ τὰ πόδια τους σιὴ
 σκάλα.

Ἐσκηνε νὰ δῶ. Τὰ χέρια μου χάλθηκαν σὲ μιὰ
 τούφα μαλλιῶν. Κάποιος ἔτριξε νὰ φέρει τὸ λυχνάρι.
 Περιμένουμε ὄλοι μὲ ἀγωνία. Τὸ φωτὶλι δὲν ἀναβε.
 Σὰν ἀναψε σὲ λίγο, εἶδα τὰ χέρια μου βουτηγμένα

σιὸ αἷμα. Ταράχτηκα. Τὰ χέρια αἰρὰ εἶναι δικὰ
 μου ;

Ἐνας ἀνθρώπος βοιοκότανε πεομένος μπροῦμετα.
 Λίγο πὺθ πάνω ἀπ' τὸ δεξί του ἀπὸ ἔπιαν ἀνοιγμένη
 μιὰ μικρὴ τρυπίτσα κ' ἔτριξε ἀπ' αὐτὴν ἀκατάπαν-
 τα τὸ αἷμα, ἓνα μαῦρο, πηχτὸ αἷμα, ἀδλακωνόντας
 τὰ μαλλιά του. Δὲ μιλούσε. Βογγούσε μόνο. Ὡ, τὰ
 βογγητὰ κείνα τὰ παροδαμένα, πῶς ἐρχονται. Ἀ-
 κόμα τώρα, νὰ μοῦ μιλῶσουν ἴσια σιὴν ψυχὴ !

Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ θρέχει.

— Ἡ μόρα ! εἶπα. Καὶ πῆγα σιὸ παράθυρο νὰ
 ἰδῶ.

— Ναί, ἡ μόρα... μίλησε σιγανὸ ὁ Μιχάλης.

Μιὰ φωτεινὴ γραμμὴ χαράχτηκε γλήγορα ὡς πέ-
 ρα βαθεῖα σιὸν οὐρανὸ. Ἐπιωθα ἄλλη.

Κάπου εἶδα ἓνα δάκρυ, ψηλὸ δέντρο, νὰ κοινιέ-
 ται νευρικὰ δῶ καὶ καὶ. Τὰ ξερὰ κλαδιὰ του γέγωνε
 ὡς σιὸ χῶμα. Καὶ σηκωνότανε πάλι ὀρθὸ κ' ἔτριξε
 καὶ βοῦξε μανιακά.

Οἱ ἄλλοι ἔπιαν συναγμένοι ὄλοι γέρω του. Σκι-
 θανε ἀπὸ πάνω του ἀμύλητοι, κατσοφιασμένοι. Τὸ
 λυχνάρι, ποὺ κόντεβε νὰ σβῆσει, ἐρηχηγε σὲ ἀδυνα-
 ταισιμὲνα πρόσωπά τους μιὰ κόκκινη ἀναλαμπή. Μοῦ
 φάνηκαν ὄλοι τους ξένοι, ἄγνωστοι. Ὁ στραβοκάνης
 ἔλειπε. Θύμωσα γιὰ μιὰ σιγιμή μαζὶ του. «Κοιτα-
 μάρες !», σκέφτηκα. «Νὰ ἰδεῖ. Σάμπως, τί μποροῦ-
 σε νὰ ἰδεῖ ; Κ' ἔστερα ;»

Δὲ μποροῦσα ὅμως νὰ ἡουχάσω. «Φυσικά... Μρέ-
 πει κανεὶς κὶ θλέπει...»

— Ἐλα, τρέχα... μοῦ φώναξε κάποιος, χωρὶς
 νὰ γνωσεὶ νὰ μὲ ἰδεῖ.

Πλησίασα. Οἱ ἄλλοι ἀπατραδιόντουσαν σιγά. Ὁ
 χτυπημένος πρόσωπό τους νὰ γνωσεὶ τὰνάσκελα. οὐ
 νὰ ἤθελε καὶ νὰ μᾶς πει, μὰ δὲν μποροῦσε, ἄχ. δὲν
 μποροῦσε...

Βογγούσε τώρα πὺθ δυνατὰ.

— Σκασὸς ! ἀκούστηκε μιὰ βαρετὰ φωνὴ κάτου
 ἀπὸ τὴν ἀλλή.

Γύρισε.

Φρίκη ! Τὰ μάτια του πρσιμένα, ἀλλόκοτα πρσι-
 μένα, ἔτοιμα νὰ πεταχτοῦν ἔξω ἀπὸ τίς κόχες τους.
 καὶ ἀπὸ τὴ μύτη του ξεγροῦσε αἷμα.

Ὁ Στραβοκάνης σηκώθηκε κ' ἤρθε κι αὐτὸς.

— Κοίτα ! μοῦ φώναξε. τραβώντας με ἀπὸ τὸ
 σακκάκι, Σουρισμένος... Τέτιος δὲν εἶταν κι ὁ ἄλ-
 λος ;

— Φοβᾶμαι... εἶπε σιγανὸ ὁ Μιχάλης.

— Δὲν εἶναι τίποτα... Σὲ λίγο θὰ πεθάνει, φώ-
 ναξε κάποιος.

Ὁ Στραβοκάνης ἔεπασε σ' ἓνα δυνατὸ γέλιο.

Σιωπῆ.

Ἀκούσαμε τὴ βοῦγὴ νὰ πέγει ὄξω ἀργά. ἥουχα,
 θλιβερά...

III

Κείνο τὸ θρέδι ὁ θάνατος μᾶς ἔσφιγγε τὴν καρ-
 διά.

Γέρω στεκόμουν ὄλοι ἀμύλητοι, σκεπτὸι, δι-
 κρονομένοι...

Ἀπὸ πάνω ὁ οὐρανὸς βογγούσε

Σύννεφα μαῦρα, σιαχτιὰ σύννεφα, περνούσαν, ὀ-
 λοένα περνούσαν, ἀργά, ἥουχα, σιωπηλά...

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

Ίδρυτής και Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
 Έκδοτης και Διαχειριστής: ΧΡ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & ΣΙΑ

Τυπικοί συντάκτες: ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, Γ. ΦΤΕΡΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Α. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

*Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρόκειται να διευθύνονται:
 Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΝ & ΣΙΑν Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Γιά την Ελλάδα	δρ. 25	τό χρόνο.
	» 13	τό εξάμηνο.
	» 7	τό τρίμηνο.
Γιά την Άγγλία και Αίγυπτο	£ 1	τό χρόνο
	£ 0,10	τό εξάμηνο
Γιά την Άμερική	\$ 5	τό χρόνο
	\$ 3	τό εξάμηνο

Και γιά τα άλλα μέρη ανάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΜΕ οί άλλη στήλη μερικά θεομα και δικαιοτάτα λόγια πούγραψε ή «Παιρίδα» τής Τειράδης γιά τό καινούργιο βιβλίο του Παρορίτη μας, και τό δημοσιεύουμε, όχι μόνο γιαντί τό λόγια αυτά τιμούν τό διαλεχτό ουνεργάτη μας, και γιαντί τιμούνε και τόν 'Αθηναϊκό ήπο, πού άρχίνησε άπωσοδήποτε να ξεχωρίζει τό αξιοπρόσεχτα βιβλίκα και να μιλάει μ' ένδοξοισαμό γι' αυτά. Άέν ξαίρουμε ποίος είναι ό «Φιγκαρών» τής « Παιρίδας» πούγραψε γιά τόν «Πατέρα» του Παρορίτη. Υποθέτουμε όμως, με την πεποίθηση πώς δε λαθεύουμε στην ένπόθεσή μας, πώς θάναι κανένας από τούς μοργωμένους και νεοϊδεάτες νέους, πού μαήκωνε τό τελευταία χρόνια στή δημοσιογραφία, γιά νή την έννοήσουνε ήθικά και νήν τής δόξουνε άκόμα και κάπια λογοτεχνική βαρύτητα. Σήμερα στόν 'Αθηναϊκό ήπο, γιά ένένα δέκατα από τούς ταχτικούς σεντάγιες είναι δημοτικιστές, και μερικοί άπ' αυτούς και δοκιμασιμένοι λογοτέχνες.

ΞΑΦΝΙΑΖΟΥΝΤΑΙ μερικάς εφημερίδες, πού έργοντιν ήνα πίσω από τάλλο τό βαπόρια στόν Πειραιά και φέροννε πληρωμένους. Άνδ τρείς μήλιτα άπ' αυτές, κάθε φορά έξερωνίζουν, άπαρόντας τάχα: «Κι άλλο φορτίο τραυματιών!» Τί διάβολο έχουν την άπαιτηση να μεταφέρουν τό βαπόρια μας, μιάν και γίνεται πόλεμος; Είδη πολυτελείας ή μπαμπανόπορο;

ΚΑΠΙΟΣ, γιά να μās δώσει ήως κουράγιο, μās γράφει: «Τραβάτε μπροστά στόν άγώνα, άφοβα, και δλοι έμεις θροικύμασε στή πλάϊ σας!» Καθαρευουσιάνη άρλόμυτα αυτό και τέτιες άρλόμυτες δεν ταιριάζουνε στόν άγώνα μας. "Αφοβα, φοσιμά,

να τραθήξουμε μπροστά, κι αυτό κάνουμε χρόνια τώρα. Γιατί όμως τάχα ό κύριος πού μās ουσονταιν την άφοβία πιά φοβάται να έπιγράψει τό γράμμα του; Άέν είναι καθαρευουσιανισμός αυτό;

ΞΑΝΑΣΑΣΜΑ ό «Ριζοσπάστης» τούτο τόν καιρό. Καί χωρίς ναίνα κανείς κηρυγμένος σοσιαλιστής, ξαναοαίνει διαβάζοντάς τονε, γιαντί μονάχα στίς στήλες του θροικει κανείς την άλήθεια γιά τό γεγονότα τής ήμέρας.

ΦΩΤΕΙΝΟΠΑΛΑΤΟ

Ψηλό φωτεινόπαλατο,
 στήν πόρτα σου δλοι οί χύπιοι
 τής ητόχειας, κάλον χάνονται.
 Ποιέ δε μιάδεις λήπη

Γιά τή ζωή πού οδρνεταί
 στίος δρόμους, πληγωμένη.
 Μουγγό τό ψυχοσάχημα,
 ψηλά δεν άνεβαίνει.

Μά πά θεμέλια τρώγοντας,
 τού σπασαγμού τό νύχια
 θά σου γκρεμίσουν, άκαρδο,
 —μά πότε πιά;— πιά τελγια!

ΑΘ. Γ. ΚΥΡΙΑΣΗΣ

Τ' ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ ΜΑΣ

Χιές θράδι ξαναπέρασα
 Τό έρημικό άκρογιάλι.
 Πού πάντα κάθε θράδι
 Πεφνούσαμε μαζί.
 "Ίδιο, καθώς τάφήκαμε,
 Τό ξαναβρήκα πάλι:
 —Σιά φνικια του με χάδι
 Κελούσαν οί άστροί...

"Ίδιο, καθώς τάφήκαμε...
 Στήν άμμονδιά ουρημένη.
 'Η θάρκα, εΐταν οιασμένη.
 Πούχαμε ξαναδεί.
 Πόσο γλυκό μου φάνηκε...
 Τό κωμα οέ προσμένει.
 —Σά μιάν ξενιτεμένη—
 Γιά οέ να τραγονδεί.

"Ελα πάλι να ήήσουμε
 Στό έρημικό άκρογιάλι,
 Κοντά του θάβρω πάλι
 Χαρά πούχει χαφέι.
 "Ελα μαζί νακούσουμε
 Μονάχοι μας, τό θράδι,
 Σιά φνικια μ' ένα χάδι
 Τό κωμα τί θά πεί...

Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΩΜΩΔΙΑ !

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴ γλώσσα τῶν σχολειῶν θρόνουνται μαζεμένα σὲ μιὰ κάμαρα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, διότι οὕτως ἀδύνατα εἶναι οἱ Αἰγυπτιακὲς μοῖμας. Ὁ Σκιάς ἔχει μπροστά του τὸ «Ἐμπρός» καὶ διαβάσει ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΣΚΙΑΣ. — Ὁραία, ὁμορφα, τέλει. Οἱ μαλλιαροὶ θροισικὰ πᾶσι κατακερυνώνονται. Τί πλοῦτος ἐπιχειρημάτων, τί σοφία ! (Τρίβει τὰ χέρια του ἀπὸ εὐχαρίστησιν.)

ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ. — Ἀλήθεια, ποῦ τινεὲ θροῖκες ἴσση σοφία ;

ΣΚΙΑΣ. — Ἄ, ἄχι. Θέλω νὰ εἶμαι δίκαιος. Δὲν εἶναι δὴ ἐμὴ. Μισὴ καὶ μισὴ. Αἰσχυροὶ εἶναι οὐκ ἐπισημοὶ ;

ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ (χαιρογελάει μὲ αὐταρέκειν).

Χιτυὰ ἢ πόρτα. Μπαίνει ἕνας κλητήρας.

ΚΛΗΤΗΡΑΣ. — Κάποιοι σπουδαῖοι θέλουνε νὰ παρουσιαστοῦνε στὶς ἐξοχότητές σας.

ΜΙΣΑΛΟΠΟΥΛΟΣ. — Εὐτίμως.

Μπαίνει μέσα μιὰ ἐπιτροπὴ πρὸς τὴν ἀποστολὴν ὁ διευθυντὴς τοῦ Οἴκου τῶν Τυφλῶν, ὁ διευθυντὴς τοῦ Γεωροκομείου, ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἀσύλου τῶν Ἀνιάτων, ὁ διευθυντὴς τοῦ Παλαιοντολογικοῦ Μουσείου, ὁ Γραφεικός, ὁ Μενάρδος, ὁ διευθυντὴς τῶν ἀνασκευῶν τοῦ Πικρομυῦ, ὁ Παπᾶς, ὁ Λογιώτατος τῆς Βαβυλωνίας, ὁ Συμεὼν Κουρούνης τοῦ «Ζητεῖται ὑπερθέτης» μὲ μπροστὰ στὶς πλάτες, οἱ πρόεδροι διαφόρων συλλόγων Ἀθηναίων καὶ περιχώρων, καὶ πρῶτον ἀπ' ὅλους ὁ Μῆτρο Κόλλιας, πρόεδρος τῆς Κοινότητος τοῦ Μενιδίου, μὲ τὰ τσαρούχια του καὶ μὲ μιὰν ἀρνήτη ἀγκλίτσα στὸ χεῖρ, καὶ τελευταῖος ὁ Σακελλαρίδης. Στέκονται στὴ σειρά ἀπέναντι τοῦ θρόνου καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴ γλώσσα, ὄρθια.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ ΤΩΝ ΤΥΦΛΩΝ. — Ἦλθομεν κατ' ἐπιτολὴν τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν ἡρωϊκῶν Περιχώρων, ὡς καὶ ὅλων τῶν εὐαγῶν καὶ ἡρωϊκῶν τῆς πρωτεύουσας, ἵνα εὐχαριστήσωμεν ὑμᾶς διὰ τὴν πρόνοιαν, ἣν διὰ τῆς δημοσιευθείσης ἐκθέσεως ἐλάθατε ὑπὲρ σωτηρίας τῆς κινδυνεύουσας θείας ἡμῶν γλώσσης, ὡς καὶ διὰ τοῦ οὗς...

ΛΟΓΙΩΤΑΤΟΣ. — οὐς - οὐς...

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ. — Τί ἐπαθετε, χριστιανέ μου ; (Ἐξαιρουμένη). Διὰ τοὺς οὗς κατεβάλλετε κόπους πρὸς περιφρόνησιν τῆς γλώσσης ἐναντίον τῶν καταπίπτων μαλλιαρῶν, οἴκτιρες, κατόπιν τῆς ἐκθέσεως σας, θάπτονται πλέον ὑπὸ τὰς ἀρὰς τοῦ Πανελληνίου.

Ὁ Μητροκόλλιας φτύνει χάμω καὶ ὑστερα πατάει ἀπάνω μὲ τὸ τσαρούχι του.)

ΜΗΤΡΟΚΟΛΛΙΑΣ. — Αἱ γὰρ π' ἀνάθεμά τινε, γλώσσα ψαλίδι...

ΖΑΧΑΡΙΑΣ. — Σύμφημι. (Κάνει κ' ἕνα τεμνά).

Ὁ Σκιάς, κολακευμένος, προσπαθεῖ νὰ λυγίσει τὴ χοντρή του μέση, γὰρ νὰ εὐχαριστήσῃ, μὰ, καθὼς κάνει νὰ σιγῇ, φέρνει τὰ ποικύα του μέρη στὸ πρόσωπο τοῦ Ἐξαρχόπουλου, ποὺ θροισκεῖ ἀπὸ πῶον του.

Δίνουγε ὄλοι τὰ χέρια.

— Σὺς συγγαίρομεν, οὗς συγγαίρομεν. Μᾶς εὐώσατε τὴν γλώσσαν...

ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ. — Μηδὲν, μηδὲν. Τὸ ἡμέτερον κατῆκον ἐξελήρωσάμεθα. Τοιγαροῦν οὐ θέμις ἡμᾶς συγγαίρειν.

ΛΟΓΙΩΤΑΤΟΣ (μὲ γουρλωμένα μάτια). — Ἄχ ! ἀδάνατη γλώσσα !

Φεῖγουμε ἕνας ἕνας. Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ξανακάνονται στὶς καρέκλες τους.

ΣΚΙΑΣ. — Ἐγγενης λαός, περυσισμένος, προσωρισμένος ὑπὸ τῆς θέλας προνοίας νὰ κυριαρχήσῃ τῆς Ἀνατολῆς.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

Φτάνει λαχταρισμένος ὁ Χατζηδάκης.

ΟΛΟΙ. — Τί κέχει, τί κέχει ;

ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (κουτᾶει γύρω του μὴν τὸν βλέπει κανένας ὑστερα θβάει κάτι ἀπὸ τὸν κροφου του)

ΣΚΙΑΣ. — Τί εἶναι αὐτό ;

ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ. — Σοῦτ'... μὴ μᾶς ἀκούσει κανεὶς. Ὁ «Νουμάς». Μᾶς ἔκανε πάλε ρεζιμί. Ἐκανε κωμωδία τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπιτροπῆς.

ΣΚΙΑΣ. — Φοίκη, φοίκη !

ΜΙΣΑΛΟΠΟΥΛΟΣ. — Τέλος πάντων αὐτοὶ οἱ μαλλιαροὶ εἶναι ἀδιόρθωτοι.

ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ. — Τάξε δὲν ὑπολείπεται, παρὰ ἡ βία. Ἀγού δὲν δυνάμεθα διὰ τῆς ἐπιστήμης, θέλομεν τοὺς ἐξοντώσει διὰ τοῦ ροσιάλου.

ΣΚΙΑΣ. — Θανασίον !

ΟΛΟΙ. — Ἐμπρός. Θάνατος εἰς τοὺς μαλλιαροὺς !

Ὁμοῦνε ὄλοι ὄξω ἀπὸ τὸ Μουσεῖο.

ΚΛΗΤΗΡΑΣ. — Τί πάθανε ; Τρελαθήκανε ;..

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ἐνα κλητὴς κατεβαίνει στὸ δρόμο. Ἐχωρίζουνε ὁ ΣΚΙΑΣ, ποὺ φορεῖ περιετραλάτα, καὶ κρατᾷ στὸ ἕνα χεῖρ ἀσπίδα καὶ στὸ ἄλλο δόρατο, ὁ ΜΙΣΑΛΟΠΟΥΛΟΣ μὲ ἀρχαία χλωμίδα καὶ μὲ ἀκόντιο, ὁ Πῶπ, ὁ Μενάρδος, ὁ Παπᾶς, ὁ Γιάνναρος, ὁ Ἐξαρχόπουλος, ὁ Γραφεικός, ὁ Σακελλαρίδης, ὁ Συμεὼν Κουρούνης, ὄλοι ὀπλισμένοι μὲ ἀκόντια. Ἀκολουθοῦνε στρατιωτικῶς, νάπτες, λούστροι, ρουβλιοπῶλες, παιδιὰ τῶν σχολειῶν, ἕνας στραβός ποὺ παίζει φουσαμόνικα, καμπόσοι γέροι ποὺ βγήκανε ἀπὸ τὸ γεροκομὸ γιὰ νὰ σώσουνε τὴ γλώσσα.

ΣΚΙΑΣ. — Θάνατος τοῖς μαλλιαροῖς !

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ. — Ἀποῦς ἐκεῖ τὰ τέρατα νὰ λένε «οἱ νοῦδες ἡ». (Ἀρχίζει νὰ ἀπαγγέλλει ἕνα ἀρχαῖο χορικό, ὑστερα μένει, ὑστερα σφυρίζει.)

ΦΩΝΕΣ. — Νά τούς κάρουμε, νά τούς οοθλί-
ουμε...

Φαίνεται ο Ταγκόπουλος πού ἀνεβαίνει τὸ
πεζοδρόμιο μὲ τὰ χέρια σὶς τσέπες.

ΣΚΙΑΣ. — Ἰδὸν αὐτοί, ἰδὸν αὐτοί!

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΔΗΣ. — Νά, οἱ Νουδες, οἱ Νου-
δες...

ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ. — "Ἴτε παῖδες Ἑλλήνων,
ἐλευθεροῦτε τὴν γλώστιαν (ὕψώνει τὸ δόρατο).

Τὸ πλήθος δοκιμάζει νὰ χυμῆξει. Κεῖνη τῆ
οιγμῆ ὁ Ταγκόπουλος φιαρνίζεται κι ἄλλοι οὖν
ἀστραπὴ γίνονται σκορπιδοχόροι. Στὴ μέση
τοῦ δροῦ ἀπομένει μόνο ἡ περικεφαλαία τοῦ
Σιῆ. Ὁ Ταγκόπουλος ἐξακολουθεῖ τὸ δρόμο
τον σὶς πεζοδρόμιο, ἤσυχος. Τὸ πλήθος κατορ-
θώνει ἐπιτέλους νὰ συμμαζωχτεῖ παρακάτω.

ΣΚΙΑΣ. — Τὸ ἐμὸν κῶνος... κῶνος τὸ ἐμὸν!

ΕΝΑΣ ΛΟΥΣΤΡΟΣ. — Τώρα κι ἄλλη μιὰ φο-
ρὰ κῶνος...

ΦΩΝΕΣ. — Ἐμπρός, ἐμπρός. Νὰ μὴ μείνει ρου-
θούνη ἀπὸ αὐτούς...

ΜΙΑ ΦΩΝΗ. — Ἐμπρός γιὰ τὸν Ξερόπουλο...

Τὸ πλήθος ἀρχίζει καὶ τρέχει μὲ ὑψωμένα
ἀκόνητα.

ΣΚΙΑΣ. (Στέκεται μπροστά τους). — "Ὁχι, ὀ-
χι, παιδιά ὁ Ξερόπουλος εἶναι δικός μας. Μὴ τὸν
πειράξετε.

ΕΝΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ. — Τί μᾶς λές, ἀδελφέ;
Αὐτὸς δὲ θγάζει τὴ Διάπλαση; Αἶ, λοιπόν;...

ΣΚΙΑΣ. — Ναί, μὰ τὴν δῆλωσε πὸς ἀμμορο-
γίνεται μὲ τὴ συνταγματικὴ γλώσσα. Θὰ τὴνε γρα-
φει στὴν καθαρειούσα.

Τὴν οιγμῆ πὸς τὸ πλήθος, κινώντας τὰ δό-
ρατά του καὶ τὰ κόμια του σὶν ἄρα, στέκεται
ἀναποφάσιστο, παρουσιάζεται ἀντίκρον του στρα-
τιωτικῆ δυνάμει, σταμένη ἀπὸ τὸ Φρουραρχεῖο,
γιὰ νὰ προλάβει τίς καταστροφές. Εἶναι μέσα
ο' αὐτὸ τὸ ἀπόσπασμα, ντυμένοι χαλαί, ἄλλοι οἱ
δημοτικιστὲς λόγιμοι πὸς ἀρνηθῆκανε νὰ δουλέ-
ψουνε στὴν καθαρειούσα καὶ ἐπιστρατευτήκανε
ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο. Μαζί τους ἔχουνε καὶ τὴν
πυρροβευτικὴ ἀντίλα. Ὁ Γκόλφης κρατῆ τὸν
κρητικὸ σωλήνα ὁ Βουτυράς, ὁ Παρορῆτης,
ὁ Μαλακάσης, ὁ Ἄγ. Ρωμαῖος, ὁ νεώτερος
Ταγκόπουλος, ὁ Γληνός, ὁ Φτέρης, ὁ
Σκίτης, ὁ Πορφύρας, ὁ Σικελιανός, ὁ Καραθαί-
ος, ὁ Λαῦρας, κ' οἱ ἄλλοι δημοτικιστὲς τρωπά-
ρουν. Ἡ σωλήνα, πὸς τὴνε διευτύνει ὁ Γκόλ-
φης, ἀρχίζει νὰ σκορφαίει μελάνι καὶ νὰ κατα-
θρέχει τοὺς καθαρειουσιάνους, σὲ ὅλες τίς δι-
εύθυνσε. Ὁ Τριανταφυλλίδης φωνάζει: Δὲ
χρειάζεται καθαρὸ μελάνι. "Ἄς ἔχει μέσα
λίγο γερὸ γὰρ νὰ γίνει μι χιτὸ τὸ ὕφρ. Οἱ
καθαρειουσιάνοι, μοντιζονρωμένοι, τρέχουνε νὰ
οοθούνε. Καθὼς περνούνε ἀπὸ τὴ Νέα Ἀγορά,
μὲ τὰ μελάνια σὶς μούτρα, οἱ ἀνδρῶποιοι τῆς Ἀ-
γοράς πὸς παρνούνε γιὰ μασοκράδες κι ἀρχί-
ζουνε νὰ τοὺς χτυπάνε μὲ σαιπολέμονα, μὲ κλοῦ-
δια ἀγνά, μὲ παισιόδες. "Ἐνα κλοῦδιο ἀγνὸ ἔρ-
χεται καὶ σπάζει πάνω στὴν ἀσπίδα τοῦ Σιῆ.

Ἐνα λεμόνι μῆλχρται σὶς ὀρθωμένο δόρατο τοῦ
Ἐξαρχόπουλου.

ΣΚΙΑΣ. — Βαβαί, παπαί, ιαταταί!...

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΔΗΣ. — Οἱ Νουδες, οἱ Νουδες!

Τρέχει νὰ οοθθεῖ. Τρέχουνε μαζί του σὶς στε-
κὰ τῆς Ἀγοράς ὁ Σκιας, ὁ Ζησίου, ὁ Βορροές,
ὁ Μενάρδος, ὁ Ἐξαρχόπουλος, ὁ Μιζιλόπου-
λος, ὁ Λαχανόκαρδος, ὁ ὑπερπαιριώτης Καλα-
ποδάκης, ὁ Γαρδικας, ὁ Ἀμαντιος, ὁ Ζαμάνης,
ὁ Χαντζίδακης, ὁ Ἠλιθόπουλος, ὁ Ἀνοητόπου-
λος, ὁ Κεχηγιάος, ὁ Πιντακοπιθηκος, ὁ Καζά-
ζης, κι ἄλλοι ὄλλοι θῆσος.

Τοὺς κύνηγῃ, δίνοντάς τοὺς ἀπὸ ἕνα ἐπί-
γραμμα, σὸν κατραπακιά, ὁ ὑποφαινόμενος

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ

ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΉ

Οἱ καμινάδες καπνίζουνε πρῶτῖ πρῶτῖ, μὲ τὴ ζωῆ
πρὸς στέλνει μὲ τὸ γιτάρι μέσα σὲ φούρονε κόκκι-
νους ὁ θερμοστής, μαῦρος ἀπὸ τὸ κάρβουνο κι ὄμορ-
φος τὴν ἄρη. Σὶς σοκάνκια ἐργάτες, γοργὸ τὸ δῆ-
μα, καὶ μὲ χαρὰ τρέχουνε νὰ πιάσουνε δουλιὰ. Σὶς
χωριὸ, μὲ τὸ χάρμα πὸς γλυκὸ, ἀνοίγει ἡ πόρτα
τάχουριου καὶ θγάνει τὸ ξυγαριὸ καμαρωτὸ νὰ θρεῖ
τάλιτρι γὰρ νὰ τὸ πᾶρει πέρα σὶς χωράφια τὰ κα-
λά, ἐκεῖ πὸς ὁ τίμιος ἰδρωτίας χρῶσοσταλάζει ἀπὸ
τὰ ἴδιο μέτωπο τοῦ νέου. Καὶ τὰ παιδιὰ, μαζί, καὶ
τᾶρωμα τῶν λουλουδιῶν τοῦ κάμπον, δὶα σὶν πρῶ-
τῖ τὸν ὕμνο γιὰ τὴν εἴση στέλνουνε τίς πὸς γλυκὲς
τοὺς νότες.

Βράδν ἀργὰ τὸ τζάκι καίει καὶ γέρω κάθεται ὁ
γέρος μὲ τὰ δυὸ του ἱπαιδιά, ὄσοπο νᾶρθει ἡ ὦ-
ρα δυὸ, γιὰ νὰ πᾶνε σὶς Σταθμό. Τὴ μάτια κόκκινα
τοῦ γέρον, κ' ἡ μάννα, πάρα κεί, οἰάζει μὲ τὴν κό-
ρη, λυπητερὸ ταγάρι, πὸς δάνουνε μέσα τὴν ἀγάπη
τοὺς γιὰ τὰ παιδιὰ πὸς γιᾶγον... Πρῶτῖ τὸ σίτι
ἐρημο, νεκρά σὶνὸς κάμπον, μόνο τᾶῶδνι τραγου-
δεῖ. Θὲ νᾶρθει πίσω ἡ χαρά... Σκρυτὸς ὁ γέρος
σὶς μαγαζὶ, ἀκούει τὸ ρήτορα πὸς θγάνει λόγο, κι ὁ
πικυδρόμος πάρα κεί ψάχνει νὰ θρεῖ τὸ γάκελλο.
πὸς εἶναι γιὰ τὸ γέρο... «Μόνο τὸ ἕνα βῶδι ποι-
λλησε, πατέρα. Κράτα τὸν Κανέλλο»...

Διαταγῆ ἀπὸ τὴ Δημαρχία νὰ γιορτάσει τὸ χω-
ριὸ, γιὰ σὶς ἄρθεαν ἐκατὸ χρόνια πὸς ἔγινε
ἡ ἐπαρχία... Χτυπᾶ ἡ καμπάνα δυνατὰ κι ὄλλοι
ἐλεπειοῦνται... Τί νὰ τρέχει; Ὁ ρήτορας μιᾶ
ξανά μέσ' ἀπὸ χαρτί... κι ὁ γέρος παρνε γράφ-
μα... Ἀπὸ τὸ μέτωπο. Τὸ ἕνα πὸς παιδί, παρηγο-
ριά τοῦ δίνει!... «Μὴν τὸ πεις τῆς μάννας...»
Κ' ἡ καμπάνα χτυπᾶ γιὰ τὴν γιορτή.

Σ. Μ.

ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΖΟΥΓΡΑΦΙΕΣ

"ΔΡΟΜΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ,"

Ποιητική Συλλογή

του κ. Θρασύβουλου Σταύρου

"Όσο ή αισιαιτικότητα του ανθρώπου γίνεται πιο φθινα, κ' ή ψυχικότητα πιο θαθεία, τόσο ή προτίμηση στη λυρική ποίηση μεγαλώνει. Γιὰ τοῦτο βλέπουμε τὸ Στίχο νὰ μὴν ὑπερβαίνει πιά, ὅπως σὲ περασμένα χρόνια, τὴν ἐπική καὶ τὴν τραγική μούσα, μὰ τὸ περισσότερο, ἂν ὄχι ἀποκλειστικά, νὰ πλουτίζει τὴ λυρική τέχνη. Ἀπὸ τότες μάλιστα πού ἀναγεννηθήκαρε τὰ νέα μας γράμματα, μὲ τὴν καθιέρωση καὶ τὴν καλλιέργεια τῆς δημοτικῆς μας γλώσσας, ἡ ποιητική ἔκφραση τοῦ ἐσωτερικοῦ μας πάθους, ὁ λυρισμός, φανερώθηκε μὲ μιὰν ἀβήθηση καινούρια. Δείγμα καὶ τοῦτο, τῆς θαθείας ἀναπόκρισης τῆς γνήσιας γλώσσας πρὸς τὴν ψυχή.

Βέβαια, μέσα σπὴν τόση κίνηση πού παρατηροῦμε γύρω στὴ λυρική ποίηση, δύσκολα θ' ἀπαντήσουμε καὶ θὰ ξεχωρίσουμε ἀξία δείγματα τῆς ἀδολῆς τέχνης. Συγχρότερα μὰς ξαφνίζει ἕνας θερμοῦς ἐνθουσιασμός πού κατατιᾷ σὸ παρῶντα μιᾶς κακῆς ἔκφρασης λυρισμοῦ, πού ὅσο κι ἂν ἔχει συγκίνηση, καρδιά καὶ φαντασία, ὅμως μόνο ποίηση δὲν ἔχει. Τ' εἶναι λοιπὸν αὐτὸ τὸ μαγικὸ φίληρο, πού μπορεῖ κ' ἐμπυρχνώνει, φρεσώνει καὶ θεομαίνει τὸ τραγοῦδι ; Ἀπλὰ νὰ τὸ πούμε: Εἶναι ἡ γνώση τῆς τέχνης. Ὅλα ἄλλα σοιγείμ πού μπορεῖ νὰ συγκεντρώσει κανεὶς γιὰ τὴ δημιουργία, ὅσο κι ἂν εἶναι ἀπαράτητα, σβήνουνται καὶ γίνονται ἅμα λείπει ἀπὸ τὸ δημιουργὸ τους ἡ πνοὴ ἐκείνη ἡ ἰδιαίτερη, πού μόνο τὸ νόημα τῆς τέχνης μπορεῖ νὰ μὰς τὴ χαρίσει. Κ' ἐδῶ ἐννοοῦμε τὴν τέχνη τῆς ἔκφρασης, τὴν τέχνη τῆς διατύπωσης, τὴν τέχνη γενικά τοῦ Λόγου. Τὸ ποιητικὸ διανόημα, γιὰ νὰ κραταλλαθεῖ καὶ νὰ λάμψη παντοεινὰ, πρέπει νὰ γυθῆ σὸ στίχο ἀκέραιο, ἀτόφιο, δίχως καμὲν προσποίηση, μὲ φυσικότητα, δὴλως πλατσιασμοῦ καὶ παραγεύματα. Ἔτσι τὸ μέτρο κ' ἡ ῥίμα τοῦ στίχου. Ἐνὸ εἶναι ἀπὸ τὰ οὐσιαστικώτερα χαρακτηριστικά, πρέπει νὰ φαίνονται καθαρά πῶς ὑπερβαίνει μόνο μὲ πίστη καὶ ἀκρίβεια, τὴν ἔκφραση, γιὰ νὰ γίνεται αὐτὴ χαριτωμένη καὶ λυγρὴ, μεστή καὶ ἀπρεγιάδιαστη. Ἄμα τὰ τεχνικά μέσα τραβιοῦνται μὲ τὸ στανιὸ, ἡ ἔκφραση χοιτραφῆ, ἡ ποιητικὴ διατύπωση τρεκλίζει, καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ ἀπόλαψη σβήνει, σὲ ἄνυχο ξεθύμασμα τοῦ λυρικοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

Ἀπὸ τοὺς λίγους νέους ποιητὲς πού πρωτοφανερόνουνται ὀπλισμένοι μὲ τὴ γνώση τῆς τέχνης, πᾶσαι νὰ λογαριαστέι ὁ κ. Θρασύβουλος Σταύρου. Εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς ποιητὲς ἐκείνους, πού ὑποβάλλουν σὲ κάθε τραγοῦδι τους μιὰν ἰδιαίτερη ποιητικὴ διείσδυση, καὶ τὸ κάνουν μ' ἕν καλῆτερο τρόπο. Μὰ γιὰ νὰ τὸ κατοῦσαν αὐτῶ, μελετοῦνε πολλὸ τὸ θέμι τους, ζυμιάζοντε τὴ δύναμή τους, ψάχνουν κίττους τοὺς «δρόμους» καὶ τὰ «μονοπάτια» πού μποροῦνε νὰ τοὺς φέρουνε σπὴν ἐπιτυχία. Κι ἂ δὲν ἔχουνε νὰ παρομοιάσουνε ἑγγὰ παραγωγή πλοῦμα, μὰς χαρίζουν ὅμως μὲν διαλεχτὴ καὶ μετρημένη ἀξιοσημείωτη τέχνη.

Ἡ πρώτη αὐτῆ λυρική συλλογὴ τοῦ ποιητῆ Θρασύβουλου Σταύρου, περιέχει σαράντα ὅλα ὅλα τραγοῦδια, καὶ κλείνει ἐργασία πού ἔγινε σὲ κάμποσο χρονικὸ διάστημα. Δείχνει ἔτσι ὅτι διαλεχτὸ, ὅτι χαρακτηριστικὸ, ρούφηξε ὁ ποιητὴς, λυρικὸ μέλι ἀπὸ τὰντὴ τοῦ ψυχικοῦ του κήπου. Τὸ αἰσιμὰ του πάντα μὰς δίνεται, βαθύ καὶ ἀκέραιο, βγαλμένο ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τῆς ζωῆς. Ἡ ἀγάπη τὸν συγκινεῖ σὲ θεηοκεία.

Στῆς Σπουδῆς στρατιώτης

τὴ σιρότα ἐγώ.

Μὰ οἱ ὄρμες τῆς νιότης

πῶς σὸ σέισιμ σου σπαρταροῦν !

Κ' ἡ Σπουδῆ, πλανεύται,

πάλι ἂ μὲ σέρνει, ἡ σκέψη

στὴ γλόβα τῆς Ἀγάπης

ἐξαιλῶνεται.

Οἱ χερσὲς τοῦ δίνονται «ἐδγαικὲς καὶ ὠραίες», κ' οἱ μελαγχολίες τὸν σέρνουνε σὲ ὄραματα.

Μὰ ἐμὲ ἡ ψυχή μου ἀτ' τὸ βασίλειον

καιρῶν πρωτόγονων φευγάτη, ὅπου τὸν ἥλιον

τρομάρας προδοῦσαν στὴ θανάτῃ του θοῖροι,

ἦρθε νὰ πιεῖ λυκόφωτον μὲ στάλα,

πὸν μὲς σπὰ ἐκοιτακὰ σου τὰ μεγάλα

μάτια ἔχει μείνει.

Ἐ ποιητὴς, παιδί τῆς Ἰωρίας, διπρὸ τὸ φῶς, πακίζει νὰ ξεδιαλῶσει τὸ μουσικὸν τῆς ζωῆς, λαπαρῶ καὶ λιπιλλεται μὲ λάμψη ἀλήθειας, καὶ πόση ἀπογοιτεψη ἀδοτάνεται σὰ νιώθει νὰ σέρνεται σὲ σιρὰτες χιμαϊρικὲς !

Στῶν φεανικῶν ἰθανικῶν τὴ φόρα

Κολχίδες ὀνειρεῦτηκα καὶ τώρα,

πὸν δέθηκα σπὴν ἄκρη αὐτῆ ἀπ' τὴ Μοῖρα,

τρέπω σὰ νιώθω πῶς, σπρὸ ἥλιον ἀγνάτια

τὰ λιπιδία ὡς ἀστράφτον τὴν πορφέρα,

τὸ νοῦ μου σέρνον, ψεῖτικα διαμάρτια.

Ἐμως, κάποτε, κάποτε, ἡ ὄρμη κ' ἡ δύναμη πού βάζει σπὴν ἀρχὴ τοῦ τραγοῦδιοῦ, δὲ οἰκονομαὶ ζυγισαμένες ἰσορροπα, καὶ γιὰ τοῦτο δίχως συγκρατητὸν περπάτημα, λυγίζον καὶ πέγνουνε σὸ τέλος, σὸν τραθηγμένη φωνή. (Παλιὰ διδία, Τὸ τοῖδι, Δόξα). Τὸ τραγοῦδι μὰς φαίνεται πότε σὰ μονοπάτι, πότε σὰ δρόμος, πὸν τραβᾷ πάντα τὸν ἀνήγορο, γιὰ νὰ μὰς φέρει ἀπὸ τὰ ἰσώματα τῆς πεζότητος, σπὰ ξάγναντα καὶ σπὶς κοραῆς τῆς αἰσιματικῆς μας ἔξασπης. Γιὰ τοῦτο ὀποιητὴς, σὸν τὸν ἀδλητὴ τοῦ δρόμου, ποῖς δὲν πρέπει νὰ δίνει τὴ φόρα του δὴν σπὴν ἀρχή, καὶ νὰ σπαταλᾷ μάταια δὴν τὴν μπόρεσὴ του, πρὶν ἀντικρῶσει τὸ σημάδι πού θὰ σταθεῖ.

Ἐ τεχνίτης τῆς συλλογῆς «Δρόμοι καὶ Μονοπάτια», λιγοσπὲς ἔχει τὶς στιγμὲς τέτοιας ἀδυναμίας. Καὶ βέβαια θὰ τὸ ξαίρει τοῦτο καὶ θὰ τὸ νιώθει καλά, αὐτὸς πού ἔχει γράψει τὴν «Πηγὴν», ἕνα δημιουργήμα πού ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος του, τεχνικά ζυγισαμένα, σμίγουνε σὲ μιὰν ἔκωση δύναντης, συγκρατημένης μὲ χάση καὶ ἀπαλότητα ἀξιοσημείωτη.

Στὸ δρόμο πού πηγαίναμε μὲν λέει : διπρὸ.

—Κ' ἐγὼ διπρὸ ! Καὶ πήραμε τὸ δρόμο μὲς σπὰ ἐ-

(λίται.

Νά ή εκκληρούλα, νά ή πηγή! Ζωσμένες με κισσό
δνὸ πέτριες εἶναι ή πόρια τῆς πενιέξη σκαλοπάτια
φέρουνε σὸ νερὸ βαθιά...

Καὶ κατεβήκαμε κ' οἱ δνὸ.Κ' εἶπανε μέσα μιὰ δροσιὰ
κ' εἶπανε μέσα μιὰ ἐδωδιὰ παράξῃνη χυμένη,
κ' εἶπανε σκοτεινὰ καὶ οἰκηλά,
κ' ἔμπαινε μόνο λίγο φῶς ἀπ' τὸν κισσοῦ δειλά,
κ' εἶπανε σὰ μιὰν ἐκκλήσιά, πὸν λειτουργιὰ προσμένει.
Κ' ἐγὼ γονάτισα στὴν πέτρα τῆ βρεμένη,
τῆς πῆρα μὲς στὰ χέριατὸ κεφάλι,
καὶ τῆνὲ φίλησα σὸ στήμα.

Ποιέ μου καμιὰν ἄλλη
φορὰ δὲν τῆνὲ φίλησα, ποτέ μου ἀκόμα
καὶ τώρα—πῶς!—τῆς πῆρα μὲς στὰ χέρια τὸ κεφάλι
καὶ τῆνὲ φίλησα τρελά.

Γιατί; Γιατί... γιατί τ'αν ὅλα οἰκηλά,
γιατί ἔμπαινε λιγάκι φῶς ἀπ' τὸν κισσοῦ δειλά,
γιατί τ'αν μιὰ ἐδωδιὰ παράξῃνη χυμένη,
καὶ μιὰ πηγή σὰν ἐκκλησιὰ, πὸν λειτουργιὰ προσμένει.

Εἶναι ή «Πηγή», μποροῦμε νὰ πούμε, τὸ ἀντι-
προσωπευτικὸ ποίημα τῆς τέχνης τοῦ Θεοδοῦλου
Σταύρου. Τῆς τέχνης αὐτῆς, πὸν με ὅλη τὴν ιδιοτυ-
πία τῆς μᾶς δίνει τὴν ἀντύπωση κάποιας ἐπίδρασης
τῆς σιχουργικῆς τοῦ Παλαμά. Ὁ ποιητὴς τῆς «Ἀ-
σάκιτης ζωῆς», εἰν' ἐκεῖνος πὸν ἔφερε στὴν ποίη-
σὴ μας τὸ κανονικὸ καὶ οἰγουρο μεταχειρισμὸ τοῦ
λευτέρου σίχου. Καὶ γιὰ τοῦτο ὁ σίχος αὐτὸς φέρ-
νει τὸ ιδιαίτερο χρώμα καὶ θυμίζει τὰ γνωρίσματα
τῆς Μούσας του. Ἡ μίμηση, βέβαια, δὲν ἔργησε ν'
ἀρπάξει τὸ λεύτερο σίχο, καὶ με τὴν ἔλλειψη τῆς
γνώσης τῆς τέχνης, πὸν χαρακτηρίζει τοὺς πολλοὺς,
νὰ τὸν γυμνώσει ἀπὸ τὸ ρυθμὸ καὶ ἀπὸ τὸ μέτρο καὶ
νὰ τὸν κατατήσει ὄχι μονάχα ἀγνωρίζοιο, μὲ καὶ μιὰ
αἰτία τῆς ποιητικῆς ἐνκομίας καὶ προχειρότητας. Καὶ
πότε; Τὴν ὥρα ἴσα ἴσα πὸν ἡ δημοτικὴ μας γλώσ-
σα, ἀπάνου στὰ πρῶτα χρόνια τῆς φιλολογικῆς τῆς
καλλιέργειας, ἔπρεπε νὰ περάσει, νὰ δοκιμαστῆ καὶ
νὰ πολιτιστῆ με τὸν κανονικὸ μπιρημένο σίχο, νὰ
τροχιστῆ ἀπάνου τὸν ἡ ἐκφραση καὶ νὰ ποχτήσῃ τὴν
ἄξια δόναμή τῆς. Δὲ θέλουμε, βέβαια, νὰ ποκλείσου-
με γενικὰ τὸ λεύτερο σίχο, ἀφοῦ μάλιστα νομίζου-
με πὸς ὅλο τὸ μέλλο εἶναι δικό του. Θέλουμε μόνο
νὰ τονίσουμε πὸς ὁ λεύτερος σίχος, εἶναι σίχος
μὲ κανόνα, καὶ πὸν δύσκολος σὸν μεταχειρισμὸ του
ἀπὸ τὸ συνηθισμένο, σίχος πὸν δείχνει ποιητικὴ ἐ-
ποχὴ προχωρημένη καὶ πολιτισμένη, ὅπως ἀκόμα
δὲν εἶναι ἡ δική μας. Κ' ἡ ἀπόδειξη νὰ τῆ. Ἡ ἐπίγνω-
ση τῆς τιχνικῆς τοῦ λεύτερου σίχου λείπει, καὶ γιὰ
τοῦτο βλέπουμε καὶ νεώτερους ἀκόμα νὰ τὸν μετα-
χειρίζονται, ἄμετρα καὶ ἀκανόνιστα, βρισκοτας ἔ-
τσι καὶ εὐκολία γιὰ τὴ διατύπωση τοῦ στοχασμοῦ
τους.

Ὁ Θεασ. Σταύρου, εἶναι μιὰ ἐδνωχιμένη ἔξαι-
ρηση στὸς νεώτερους ποιητὲς μας. Προτιμᾷ, πολλές
φορὲς, τὸ λεύτερο σίχο, γιατί ξαίρει νὰ γυμνάζει
ἀπάνου ὁ αὐτὸν τὴ δόναμή του. Ἔχει γνώση τῆς με-
τρικῆς καὶ τῆς σύνθεσῆς του. Ἔτσι μᾶς δίνει ἔν-
ἄξιο παράδειγμα μελέτης καὶ προσοχῆς. Στοιχεῖα,
πὸν μαζὶ με τὴν ψυχόρμητη ποιητικὴ διδασκη, τὴν
ἀληθινὴν του φωτιὰ καὶ τὸ φῆνο ἀσθημα πὸν τὸν
χαρακτηρίζει, φέρουνε τοὺς σίχους του στὴν πρῶ-
τη γραμμὴ τῆς προσοχῆς, πὸν σημειώνεται ἀπὸ
τοὺς νεώτερους λυρικοὺς τῆς ἐποχῆς μας.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΠΕΖΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ

Ἑλλάδα, πλάσε με κατὰ τὴν εὐρυθμία σου· χύνε
στὸ νοῦ μου τὴ διάφανη λαμπράδα τ' σὺρανοῦ σου,
καὶ δόσε ξανά στὴν ταραγμένη μου καρδιά τὴν ἀρ-
μονικὴ γαλήνη, πῶχει τὸ κοιμισμένο σου τὸ κῆμα.

Μὴν ἀφένεις μέσα μου τίποτε τραχιό, σκληρὸ τί-
ποτε· στραγγάλισε ἀγάλια τὰναφύλλητὰ τοῦ πόνου,
καὶ ρόθμισε τίς φωνὲς τῆς λάγνης φιλενάδας, τῆς
χαρᾶς μου, ὁ ἔνα τραγοῦδι ἄξιο τῆς ὀμορφιάς σου.

Κάμε νάναν οἱ πόθοι μου πὸν λογαροῖ καὶ ἀπὸ τίς
θεϊκῆς σου ἀγούλες, καὶ δός τους τὸ σχῆμα τὸ σω-
στό, πῶχουν οἱ ραχοῦλες σου, στὰν τὸ βράδι με λου-
λούδια τίς ραντίζει.

Ἔτε προσβάλει ὦρα στρυγνή, ἡ ὦρα γλυκειά, δό-
σε νὰ μένω ἀσάλευτος, καὶ σὰν ἔρθει ὁ Χάρος, νὰ
τὸν δεχτῶ με τὴν ἀταραξία τοῦ δέντρον τῆς Παί-
λάδας.

ΠΙΕΡ ΜΠΩΝΤΡΥ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἐπιστολὴ στὸ Γ. Ξενοπούλου

Ὦχ! ἀφέντη Γρηγοράκη,
κάθεσαι καὶ χολοσκάζεις
καὶ γιὰ ἴσοο πραγματάκι
τὴν καρδιά σου μαραζιάζεις.
Δὲ σοῦ δώκαν τ' Ἀριστεῖο,
καὶ σὺ κάθεσαι καὶ κλαῖς·
μά, ὅπως ἔγινε, εἰν' ἀσάξιο,
εἶναι τρύπιος τενεκῆς!
Κ' ἔλεπα, πὸς νὰ τὸ πάρεις;
συγγενεῦεις με Δροσίνη;
ἡ μὴν εἰσ' ἔνας Γρουπάρης,
ἡ Πολέμης; Τί νὰ γίνει!
Θέλεις, ἀλυσσοδεμένο,
νὰ σὲ λέν, Γρηγόρη, θέλεις;
Σὲ ἀσπάζομαι, καὶ μένω,

Μ. Γιαννάτος Ἀθηνῆλλης

ΣΤΟΥΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΟΥΣ ΜΑΣ

Στὸ Παριζιάνικο περιοδικὸ « La vie des peuples »
θὰ δημοσιεύει ὁ Ψυχάρης ταχτικά βιβλιοκριτίες,
γιὰ ὅσα βιβλία τοῦ στέλνονται. Αὐτὸ, βέβαια,
θὰ ἀφελήσῃ σημαντικὰ τὴ φιλολογία μας, πὸν
μέσο τοῦ Ψυχάρη, θὰ γίνει γνωστὴ στὴν Εὐρώ-
πη. Οἱ λογοτέχνες μας λοιπὸν καὶ ποιητὲς μας ἔς
στέλνουν τὰ βιβλία τους στὴν ἀκόλουθη οὐστιασὴ!

Mr Jean Psichari
Sénat

Palais de Luxembourg
Paris

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

“Ένα κριτικό άρθρο για τους «Υμνους» του ποιητή Ρήγα Γκόλφη.

— Στη γαλλική εφημερίδα «*Progrès*» (φύλλο της 28 του Μάρτη 1921), ο γνωστός Γάλλος φιλόλογος κ' ελληνιστής κ. Λουδοβίκος Ρουσσέλ, δημοσιεύει αξιοσημείωτο κριτικό άρθρο για τους «Υμνους του Ρήγα Γκόλφη». Παρατηρεί στην αρχή κάποια ανισότητα στην αξία της δημιουργίας του, κάποια σκοτεινάδα, που δε μεγαλώνει την ώρα της, κι ακόμα κάποιες εικόνες του ποιητή πολύ κολημένες.

Πάνω σ' ώριμο στήθος σου
—ώ πύδ πολὺν ἀπὸ Μούσα—
τεχνίτης πολυτέταχτος,
πρὶν χαθῶ, νὰ μποροῦσα,
σὲ φαρμάκι τρισάχιθο
τὰ χεῖλή μου ἀφοῦ θάψω,
μὲ φιλήματα πύρινα
τὸν ὕμνο σου νὰ γράψω.

Κι ἀφοῦ κάμει μερικὲς παρατηρήσεις γὰρ τὴ δημοτικὴ γλῶσσα, πὺν δὲν εἶναι ἀκόμα ἀρκετὰ καλλιτεργημένη, χάρη σὺν ἐγκληματικὸν σφάλμα τῶν καθ' ἑαυτοῦ ἀντιγράφων, ξακολουθεῖ κατόπι :

«*As* θεβαιώσουμε πὺς ὁ Γάλλος κριτικὸς, δὲν μπορεῖ νὰ ἐμποδιστεῖ νὰ κρίνει ἀπὸ τὸ ἔπος τῆς ἀσύγκριτης καὶ κυρίαρχης φιλολογίας του, καὶ γὰρ τοῦτο δὲν μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι κάπως περισσότερο ἀσθηρὸς. Ὁ ποιητὴς ἐκφράζει ὡραία τὶς σὲντιμες ἐντύπώσεις, τὸν ἀλαφρὸν ρεαλισμὸν, (αὐτωχορευτικὸν), καὶ τὰ περασιτικὰ αἰσθήματα, πὺν σὺν τὴν θλίβει. Ἐπιθυμεῖ νὰ ξαναῖδει τὸ ξοχικὸν του οἴτι, γὰρ νὰ οἰήσει ἐκεῖ, σὴν ἀγκαλιὰ τῆς λήθης, μὰ τὸ παράπονο τῶν καθ' ἑαυτοῦ τῶν ἀντιγράφων τοῦ θυμίζει πάλι τὴ ζωὴ. Ἀπατημένος ἀπὸ τὴ φιλία, θυμᾶται μὲ μελαγχολία ἢ μὲ κάποια σατυρικὴ πίκρα, κάποιον παιδικῶν φίλο του, πὺν ἀνέθηκε ψηλὰ σὴν κοινωνία, παίρνοντας τὸν καθὸ δρόμο. Ὁ ἔρωτας φανερώνεται πάντα σὺν ἔργο του μὲ τὴν τύπο μιᾶς θλιβερῆς ἀντίληψης. Ἡ λεπτὴ φύση τοῦ ποιητῆ δὲν τοῦ ἐπιτρέπει, — καὶ λυπᾶται γι' αὐτὸ, — νὰ παρηγορηθεῖ μὲ τὴν κάθε εὐκόλη ἀπόλαυση. Δοκιμάζει τέλος ἀνησυχία γὰρ τὸ ἔργο του κ' ὑποφέρει μὲ τὴν σκέψιν πὺς μπορεῖ τοῦτο ν' ἀγαπηθεῖ λίγο. Ροκίεται ἄν πρέπει νὰ τὸ τυπώσει, καὶ κάποτε εἴχεται νὰ τὸ καταισιεύσει.

Ἄγαθὸν σὺν, τὴν κοινωνικὴν ἐμπειρίαν τοῦ ποιητῆ. Μᾶς δεῖχνει, ἐκεῖ σὴν ἐξοχή, νέους χωριάτες, πὺν τραγουδοῦν χαρκατὰ, κ' ἔνα γέρο πὺν τοὺς θυμίζει, μὲ τὴν θλιβερὴν του μελωδία πὺς ἀνάξια εἶναι προσκολλημένοι σὴν δουλοπαροικία. Ἡ σοσιαλιστικὴ ἰδέα εἶναι πὺν θεομὴ σὺν τέλος τοῦ τραγουδοῦ «*Απεργία*». Ἡ εἰρηνοφιτικὴ ἰδέα ἴσως μὲ θάρρος ἐκφρασμένη σὲ τέσσαρα ποιήματα : «*Ἄλλη πλοῆ*», «*Ἰμπεριαλισμὸς*», κ' «*Ἐνα νεκρὸν τοῦ πολέμου*» καὶ «*Ἐνα συγγραφέα*». Εἶναι ἕνας εἰρηνοφιτικὸς πὺν

πεθαίνει ἀπελιπμένος, τὴν ὥρα πὺν ἀκούγεται ὁ ἦχος τῆς σάλπιγγος τῆς ἐπιστράτευσης. Ἐδῶ ἡ θαυμάσια κ' ἀληθινὴ πίστη ἔχει μεταδώσει ὅλη τὴ δεινὰ τῆς σὸν καταπειρωμένο ἀπόστολο. Ὁ κ. Γκόλφη μεταχειρίζεται σὺν τὴν ἐναλλαγὴν τῆς εἴμας, καλὸ μέσο γὰρ νὰποφεύγει τὴν μονοτονία, καὶ συνταξιοῖ σὺν στίχους μὲ εἴμας καὶ μὲ δὲχως εἴμας. Ζαίρει νὰ δημιουργεῖ μὲ τὴν εἴμα ἀξέπαινες ἐπιτυχίες. Λόγῳ χάρις σὺν τραγουδοῦ «*Ἡ στοιχωμένη πέτρα*», φέρνει ἔνα γυροῖματα ἦχων πὺν σατυροποιεῖ μὲ δύναμη εἰς ἰδέες πάνω σὺν σκληρὸν τοὺς ἀμόνι. Τὸ ἴδιο ἀποτέλεσμα δὲ φέρνει ἀνάλογη ἐπιτυχία σὺν σελίδες 92 — 95. Στιχογραφεῖ μὲ ἀνεση. ἴσως δὲ μποροῦσε κανεὶς νὰ τοῦ παρατηρήσει κάποια χορευτικὸτητα σὺν στανὸς στίχους, κάποια μικρὴ χαλαρότητα (κάπου κάπου) σὺν ἄλλους. Ὅμως ὑπάρχουν ὡραίες ἐξαιρέσεις. Νὰ μὴ σιροφή, πὺν καὶ μόνο τὸ ἴδιο τὸ νόημα τῆς ἔχει ἐνδιαφέρον.

Ὁ πόνος μου ροδόλησε θοριάς σὺν ἐλατοδάσῳ. . . .
Γύρω σὶ κορφὲς ζωστήκανε τὰ γνέφα ἀρματωσιὰ.
Τὸν ἥλιο ἀλάργα ἀπόδοθησε θαρεῖα καὶ μαύρη ἀνάσα.
Βρασιτῆ σὺν οὐράνια, καὶ θαδιά μου ἀσιράφι ἢ ἀπαῖ.
(ποιεῖ.)

Κι αὐτὸ τὸ νόημα εἶναι δομένο σὲ τέσσερους ἡχορὸς στίχους, πὺν μὴ φιλολογία ἔχει τὸ δικαίωμα γὰρ τέτοιους νὰ ὑπερηφανεύεται».

LOUIS ROUSSEL

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἡ ζωὴ καὶ οἱ ἔρωτες τοῦ Γκουεμόν.— Ὁ Ὁσκαρ Οὐάιλντ γὰρ τὴν Τέχνη.— Ἡ «*Λεύτερη Βελγικὴ Ἀκαδημία*».— Ἐνα βιβλίο γὰρ τὸ Δανάξ - Ντυντιέ.

Κάτιον ἀπὸ τὸν τίτλο «*Souvenirs de mon Commerce*» ὁ Ἄντρι Ρουβίρ συμμαθεῖ τις εἰς γλυκειὰς καὶ ζωηρὰς ἀκόμα θύμψεις πὺν φίλαξε γὰρ τέσσερα ἀγαπητὰ του πρόσωπα, τὸν Γκουεμόν, Ἀπολλιναιρ, Μορεὰς καὶ Σουρὺ. Ἐχοντας ξεχωριστὴ ἀγάπη κ' ἐχτίμηση σὺν πρῶτο, τοῦ ἀφιερώνει τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ βιβλίου του, καὶ σὺν σελίδες του δημοσιεύει μὲ θαδὸν σεβασμὸν κ' ἀκράτητη συμπάθεια τὴν ζωὴν τοῦ ποιητῆ. Σὺν πρῶτο μέρος τοῦ βιβλίου ξεχωρίζει τις σὺν γνέφες τῶν πρὸς τὸν Γκουεμόν :

— «*Α*, τί καλὰ, εἶναι δὲ ! . . . Νά, ἡ μικρὴ ἀλλίτσα μὲ τὸ δολοφονούμενον ἀπὸ τὴν περὸν δεινὴν γῆ δειντράκι. Καὶ νὰ, κει πάνω σὺν τοῖχο, τὸ μικρὸν παρὰ τὸν δάκτυλο, πὺν πίσω ἀπ' αὐτὸ φαίρω πὺς γράφει. . .

Πόσες φορές, προσθέτει, δὲν πῆγα εἶσι, θυσιάζοντες σὲ μὴ σπάνια εὐκαιρικὴ εὐτυχία, πὺν μ' ἐπαίρει κατὰ του, ὅσο σὲ κανένα ἄλλο ἄνθρωπο, μὲ μὴ πάντα ἴδια κλίση τῆς καρδιάς καὶ τοῦ νοῦ.

Γιὰ τὰ μάτια του γράφει :

— *Τί εὐτυχία γὰρ κείνον πὺν θυμᾶται πὺς τὰ μάτια του δέχτηκαν τὴν φλογερὴν τὸν ματιά. Τὸ ομα-*

ραγδένιο βλέμμα του τραβούσε και γήτευε για την παρόξενη έκφρασή του, που έφτανε ίσαμε τὰ βάθη τῆς ψυχῆς.

«Όσο γιὰ τοὺς ἔρωτες του, δίνει σειρά ἀπὸ γράμματά του πρὸς τὴ δεσποινίδα Μπαρνέ. Νά, μιὰ ἀπὸ τὶς σύντομες ἐρωτικές του ἐπιστολές : .

«Ναί, σπῆ φίλια, ὅπως καὶ σὸν ἔρωτα, μήπως ζαίρουμε ποτέ τί εἶναι ἓνα αἰσιμα σὰν τὸ δικό μας; ποῦ ἀρχίζει καὶ ποῦ τελιώνει, ἂν τελιώνει ποτέ; Τὸ νιώθουμε μόνο, κι αὐτὸ γτάνει. Γιατὶ γὰν τὸ ρωτοῦμε καὶ γὰν τὸ ἐνοχλοῦμε; Ἄς τὰφῆσουμε λεύτερα νὰ ζεῖ. Θέλεις νὰ σὲ λέω κάποιοι - κάποιοι Τιτάνια; Πῶς θάτρωγα ἀπὸ χέρι σου τὴ θρώμη, ἢ τὸ κριθάρι ἢ τὸ σανά!

Ἄγριο πάλι, μαγεμένο καὶ μαγευτικό μου πλάσμα...»

Ἐνα ἄλλο κεφάλαιο, ποῦ πολὺ ἐκφραστικὰ ἐπιγράφεται *Al'extrémité cor, crelle de Moréas*, κλαίει τὶς τελευταῖες μέρες ποῦ κοσμογάμπηρον μαίτη, καὶ τὴ στωϊκὴ εἰκόνα τοῦ θανάτου του, τὴν ἀξία γιὰ ἓνα σοφὸ τῆς Ἑλλάδας κ' ἓνα Γάλλο ποιητῆ.

— Μέσα σ' ἓνα βιβλίο, ποῦ τιτλοφορεῖται «Τὸ πνεῦμα τοῦ Ὁσκάρ Οὐάιλδ», ὁ Λουὶ Τωμάς μᾶς δίνει ὅλες τὶς χρωματωσιές τῆς Οὐαϊλδικῆς φιλοσοφίας. Σ' ἓνα μικρὸ πρόλογο λέει πὼς ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς ἔδωσε σὸν κόσμο «ἂν ὄχι μιὰ, νέα ἀποψη τῆς ζωῆς, τουλάχιστο τὸ πιδ ἐλκυστικό παράδειγμα τοῦ πὼς νὰ κωριαροῦμε στὴ ζωῆ, παράδειγμα ποῦ ἀξίζει πολὺ καὶ μαγεύει παρόξενα». Γιὰ τὴν ἐγκαρτέρησή του στὶς λύπες τῆς ζωῆς του, ὁ Τωμάς λέει, πὼς δὲν εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους φιλόσοφους τῶν θλίψεων, καὶ πὼς ἡ δική του ἐγκαρτέρηση εἶναι πολὺ περιέργη γιατί αὐτὸς ὁ ἀπολογητῆς τῶν διασκεδάσεων ἀπατάχτηκῆ κα δέχτηκε τὸ σῦστημα τῆς χριστιανικῆς φιλοσοφίας.

Ἀὐτὸ ποῦ ὁ λαὸς ἀποκαλεῖ ἀνήθικο ρομάντζο, λέει ὁ Οὐάιλδ, εἶναι πάντα ἓνα θανατοιο καὶ τέλειο ἔργο τέχνης.

Ἡ σφαῖρα τῆς Τέχνης κ' ἡ σφαῖρα τῆς Ἠθικῆς εἶναι ἀπόλυτα διάφορες καὶ χωρισμένες.

«Τὸ νὸ λέει κανεὶς ἔναν ἀριστα εἰσιμοθάνατο, γιατί γιὰ κύριο θέμα του διαλέγει τὸ θάνατο, εἶναι ἴσσο ἀνόητο, ὅσο νὰ πεί κανεὶς τὸ Σαίξπηρο τραγῶδι, γιατί ἔγραψε τὸ Βασιλιά Λιῆρ.

«Καθένας μας, ἔλεγε, περὶ τῶν καιρῶ του μὲ τὸ νὰ ζητῆ νὰνακαλύψει τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς. Λοιπόν, τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς μόνο μέσα στὴν Τέχνη ὁρισκεται!».

«Όσο γιὰ τὴν Τέχνη, εἶχε τὴν ιδέα οὗ :

«Ἡ δημοτικότητα εἶναι τὸ θάρνινο σιεφάνι ποῦ ὁ κόσμος πλέκει γιὰ τὴν ἀσκημη τέχνη».

«Τὸ νὰ εἶναι κανεὶς μεγάλος, θὰ πεί πὼς εἶναι ἀκατάλητος.»

Ἡ γνώμη τῶν γέρον γιὰ τὸ ζήτημα τῆς Τέχνης, δὲν ἔχει καμιά ἀξία».

Καὶ γιὰ νὰποδαρρύνει τοὺς ἀνώφελους μάστρες, ἔλεγε :

«Μιὰ ιδέα δὲν εἶναι ἀναγκαστικὰ ἀληθινή, ἐπειδὴ ἓνας ἀνθρώπος πέθανε γι' αὐτή».

Καὶ αὐτὸς ποῦ γέντηκε τὸ μαρτύριο τῆς φυλακῆς, μιλώντας γι' αὐτὴ σ' ἓνα φίλο του, ἔλεγε :

«Ἡ φυλακὴ μ' ἄλλαξε ὀλοοδιόλου, καὶ τὸ περὶ μουνα ἀπ' αὐτῆ. Δὲν πρέπει ποτέ νὰ ἐακολουθεῖ κα-

νεις πάντα τὴν ἴδια ζωῆ... Ἡ πρῆν ἀπὸ τὴν βιακὴ ζωῆ μου, εἶταν κατὶ ἀρεκὰ ὠραῖο. Τώρα εἶναι πρῶμα ζεττεινωμένο». Καὶ προσθετε : «Θέλεις νὰ μάθεις ποῖ εἶναι τὸ μεγαλύτερο δρᾶμα τῆς ζωῆς μου; Εἶναι, γιατί ἔβαλα τὸ genie μου στὴ ζωῆ μου καὶ δὲν ἔβαλα τὸ ταλέντο μου παρὰ μόνο μες στὰ ἔργα μου».

— Μὲ τὴν πώληση τῶν συλλογῶν τοῦ Ἐντιμόν Πικάρ, δόθηκε εὐκαιρία σ' ὅλα τὰ γαλλικὰ περιοδικὰ νὰ θυμηθοῦν τὸ μεγάλο Βέλγο διηγητῆ, μὰ καὶ περιήγημο συγροφῆα, ποῦ πρώτος αὐτὸς, θέλοντας νὰ δώσει κάποια κίνηση στὰ βελγικὰ γράμματα, ἴδρυνε τὴ «Λεύτερη Βελγικὴ Ἀκαδημία», ποῦ συμμαζέψε γύρω τῆς ὅλα τὰ μεγαλύτερα κα ἀνυπόταχτα πνεύματα τῶν Βελγικῶν γραμμάτων. Ἡ Ἀκαδημία αὐτὴ δὲν εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία, γιατί σκοπὸς τῆς εἶτανε νὰ πολεμήσει τὴ Βασιλικὴ Βελγικὴ Ἀκαδημία, ποῦ ἔμενε πιστὴ στὶς παλιές παράδοσες καὶ ποῦ εἶχε καὶ αὐτὸ τὸ περιέργο, νὰ μὴν ἀριθμεῖ κανένα συγροφῆα ἀνάμεσα στὰ μέλη τῆς. Ἄν ὅμως ὁ σκοπὸς τῆς δὲν πέτυχε τέλεια, τουλάχιστο ἡ ἴδρυσή τῆς ἔκανε αὐτὸ τὸ καλό, ποῦ τραβήξε τὰν Ἀκαδημισμὸ καὶ πρὸς τὴ Βελγικὴ φιλολογία. Κ' ἔτσι ἡ σημερινὴ «Ἀκαδημία τῶν γαλλικῶν γραμμάτων τοῦ Βελγίου» ἀριθμεῖ τριάντα μέλη, ποῦ τὰ δέκα ἀπ' αὐτὰ εἶναι φιλόλογοι. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κ. κ. Καρτόν ντὲ Βιάρ, Λουὶ Ντελάρ, Ζόρζ Ἐκοῦ, Ἰβάν Γκίλικι, ποῦ, πολὺ ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸν Μπωντελαῖρ, ἔχει δώσει τόμους ἀπὸ τραγούδια, μέσα στὰ ὅποια ὁμολογεῖ τὴν εὐδαιμανία τῶν ἀπαγορευμένων καροπῶν, τὸν Φερονὰν Σεβερέν, τὸ γλυκὸ ποιητῆ τῶν ἐρωτῶν τῆς νιότης, τὸ Βαλέρ Ζιγ, τὸν Πῶλ Σπάκ, τὸ συγροφῆα τοῦ «Ταξίδια σὸν τόπο μου», τὸν Ἰμπέρ Κραβ, ποῦ τὸ μυθιοτόρημά του «Τὸ μαῦρο ψωμί», εἶναι ἓνα ἀναγνωρισμένο γενικὰ ἀριστοῦργημα, τὸν Μαίτεργλικ, Ζιρώ, Ἄλμπέρ Μοκὲλ, τὸ συνερχῆτη τοῦ «Γαλάτη Ἐρημῆ», Γκνοτάβ δὰν Ζύπ, κλπ.

— Ἀπὸ τὸ Κάιρο μᾶς σιἀλδηκε, σ' ἔκδοση τοῦ «Βιβλιοπωλεῖον τῶν Τεχνῶν», ἓνα νέο ἔργο τοῦ Ζοζέφ Ριβιέρ. Εἶναι μιὰ διογραφικὴ κριτικὴ του γιὰ τὸν Ζεράρ ντὲ Λακὰζ - Νιντιέ, συνοδευμένη μὲ τίς γνώμες διαφόρων φιλολόγων, ποῦ δημοσιεύτηκαν οὐ γαλλικὰ καὶ ἄλλα περιοδικὰ. Πολὺ φροντισμένα γραμμένο καὶ μὲ πολλὰ καθέκαστα γιὰ τὴ ζωῆ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ποῦ πέθανε ἀπᾶνω στὴν Γκιλοτῖνα, τὸ σέο αὐτὸ βιβλίο, τοῦ Ριβιέρ, εἶναι ἀπαρακίτη γιὰ κεινους ποῦ διάβασαν κα ἀγάπησαν τὸν αἴτιχο αὐτὸν συγροφῆα.

GRAZIELLA

«Όσοι ἐγγράφουν ἓνα συνδρομητῆ στὸ «Νουμᾶ» παίρνουν γιὰ δῶρο 5 δρχ. βιβλία ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τοῦ «Ἀθην. Βιβλιοπωλεῖου».

«Όσοι ἐγγράφουν 2 συνδρομητῆς στὸ «Νουμᾶ», παίρνουν γιὰ δῶρο 10 δρ. βιβλία ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τοῦ «Ἀθην. Βιβλιοπωλεῖου».

Ἀνάλογα παίρνουν ὅσοι ἐγγράφουν τρεῖς καὶ περισσότερους.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἐφέτος γιορτάζουμε τὰ ἐκατόχρονα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανόστασης. Ἐγιναν ἐπιτροπές, δάδθηκαν συναυλίαι κλπ., στεφανώθηκαν μερικοὶ ἥρωες, πούθενά ὅμως δὲν εἶδαμε νὰ μᾶς παρουσιάσει καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Τέχνη τίποτε ἀνάλογο καὶ νὰ μᾶς δείξει πὼς ζοῦμε. Μόνον ἓνας ἐκδότης μουσικῆς, ὁ κ. Μακρῆς, σκέφτηκε πὼς καιρὸς εἶτανε νάρχοι οἱ ἐκδοχοὶ τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν, ὥστε τὰ τραγοῦδια πού τραγουδοῦσαν οἱ πατέρες μας κ' οἱ παπποῦδες μας, νὰ μὴ χαθοῦν, ἀλλὰ νὰ μείνουν σὺν κληρονομίᾳ σὺν νεότερας γενιῆς. Ἀνάθεμα λοιπὸν σὸν κ. Σακελλαρίδῃ νὰ ἐναρμονίσει τὶς δημοτικὰς μας μελωδίαις κ' ἐξέδωκε μὴ πρώτη οἰοῦν «Τὰ δὲ δημοτικὰ τραγοῦδια». Ἀπ' αὐτὴ ὡς σήμερα θύγαν, τὸ θαυμάσιο «Λαγιαρνί», ἡ «Θεοδώρα», «Ἡ Γαλατῆς τὸ φῶρεμα» καὶ τὸ περίφημο «Ρηγάκι» Κάθε τραγοῦδι ἔχει καὶ τὸ ιστορικὸ του. Σὲ λίγες μέρες θγαίνει ὁλόκληρη ἡ οἰοῦν, δηλ. «Στὴ ρίζα τῆς τριανταφυλλιάς» (πεντοῦδης), «Βασιλικὴ προστάξει» (Ἡπειρώτικον), «Μαρία ἡ Πενταγιώτισσα» (Τοσκικός), «Ὁ μαγεμένος» (τοῦ κάμπον), «Ἀγάπη θέλει φρόνηση (σοφία), καὶ τὸ Βιάχικον ἀκίτου σὲ δασὶά πλατάνια».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— ΑΙΣΧΥΛΟΥ: «Προμηθεὺς δεσμώτης». — Πρόλογος καὶ μετάφρ. Γάωργίου Καλοσοῦρου. Ἐκδ. Οἶκος «Ἐλευθεροδάκη». — Δοχ. 3.
— ΑΝΤ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ: Τὸ ἰσχυρὸν δημοτικὸν λογιτικόν. — Ἐκδ. Οἶκος «Ἐλευθεροδάκη». Δοχ. 5.

ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

La Vie Nouvelle (Φλεβάρης—Μάρτης 1921). — Αἰμίλ Μασόν: Ὅραμα. Λύκ Ντιρταίν: Δυὸ τραγοῦδια. Σαρλ Μπωντιουέν: Λεζάντες γιὰ τὸ γόνι. Μαρσέλ Σοβάζ: Τρεῖς παρὰμῆτι. Ρενέ Ἐρμάν: Πιερ Ἀλέν, κλπ.
Mercure de France. (15 τοῦ Μάρτη 1921). — Ντυζαγνέν. Οἱ πρῶτοι ποιητῆς τοῦ λευτερου στίχου. Μακατόν: Τὸ Ἐβραϊκὸ ζήτημα. Μενζόν: Ἡ ἄλλη νίκη (νουβέλλα). Κλωντ Κάεν: Ἄγριο τραγοῦδι. Ζορζ Κοντενῶ: τὸ ἀρχαιολογικὸ μέλλον τῆς Συρίας. (Ἐπιθεώρηση τοῦ Δεκαπεντημέρου), κλπ.
La Revue Critique. (25 τοῦ Μάρτη 1921). — Ζὰκ Μπουλανζέ: Θύμησις τοῦ Π. Τουλέ. Τιμποννέ: Ἡ κοσμοπολιτικὴ φιλολογία. Φρανσουά Φόσκα: Τὰ ἐκατόχρονα τοῦ Πυζέ. Μιτουάφ: Τρία σοννέτα γιὰ τὸ Σεπτέβριον. Πολιτικὸς σημειώσις. χρονικά, βιβλία, κλπ.
Le Monde Nouveau (Μάρτης 1921) Ντοροσέν: Ὁ ἐξαιτισμὸς στὴ μοντέρνα φιλολογία. Ὁρνά: Ὁ τρεῖς γιὰ τοὺς χοίρους (ρομάνικος μῦθος). Δεμπέγκ: Ἡ Πράξι, τὸ κλειδί τῆς κεντρικῆς Ἑρώσης, κλπ.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

τοὺς συντρομητῆς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ πού καθυστεροῦνε τὴν συντρομὴν τους, νὰ μᾶς τὴν ἐμβάσουν τὸ γληγορότερον, γιὰ νὰ μὴ βροθοῦμε στὴ δυσάρεστη θέση νὰ πάφουμε νὰ τοὺς στέλλουμε τὸ φύλλο.

X. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & Σ^{ΙΑ}

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Μάνβερ. Καλό.— κ. Ἐρ. Μ. Ἔτσι πού ἀρχίζεις :

Νὰ μ' ἀγαπήσεις; Ὅχι, ποτέ!
νὰ σ' ἀγαπήσω; Οὐτε!
Ἀγάπησαν πολλοί, κατέ,
πολλοὶ ἀνθρώποι.....

Θαρρεὶ κανεὶς πὼς καὶ θά πείς. Μὰ δὲν τὸ λές, πιστεῖνέ μας! Ἴσως τὸ πείς ἀργότερα. — Α. Μην Ἐκρεπε νὰ γίνεις.... παπῆς γιὰ νὰ μπορέσεις νὰ γράφεις καλὰς εὐκῆς. — κ. Ἀπ. Ν. Μαγ. Τὸ «Τυφλοπᾶν» καλό.— κ. Ἰσρ. Τσ. Καλὰ γραμμένο, πολὺ καλὰ, μὰ περιμένουμε καὶ λιγώτερο θλιμένο, καὶ πού νᾶντι μέσα περισσότερη ζωὴ. Στείλε μας καὶ τῆλο.— κ. Σπ. Μουσ. Μὰ τ' εἶν' αὐτὰ;

Διαβήκανε χρόνια πολλὰ
φοντότες πού παιδάκι.....

Καὶ τῆλο παρακάτω:

Δὲν τᾶφινά πὸ τὴν οὐρᾶ
ἀπὸ τὸ πρῶ ὡς τὸ βράδι....

— κ. Γ. Νηρ. Ἐχεις δικίον νὰ ποθεῖς νᾶσουν στὸ μῶλο ἐνὶ θωροῖς σὰ βγαίνει ἔαφνον ἢ χίνα» καὶ νὰ ριμᾶει μὲ τὴν.... Ἀθήνα, μὰ τὸ τραγοῦδι σου θέλει δούλεμα, δούλεμα, δούλεμα.— κ. Ἄγγελος Μεντ. Τὸ χαιροῦσατε πὼς εἶσαι καὶ σὺ ἓνας στίλος τῆς γλώσσας, μὰ πρέπει, γιὰ τοῦτο ἴσα ἴσα, νὰ προσέχεις, νὰ γράφεις κὶ δημορφα τραγοῦδια.— κ. Ἐδάγ. Τζ. Δὲν εἶναι ἄσκημο. μάλιστα τὸ πρῶτο, μὰ χροιάζονται ἀκόμα δούλεμα. Στείλε μας ἄλλα.— κ. Α. Κασ. Μᾶς παρεξήγησες. Γιὰτὶ νὰ μὴ μᾶς στείλεις ἄλλα; Στέλνε μας καὶ θάρθει μοναχὸ του, καὶ στὴν ὥρα του, τὸ καλό.— κ. Ἀθ. Ταρ. Μᾶς τοῦσαν νὰ μᾶς φέρον ἓνα τετράδιο μὲ καὶ δικὸ σου, ὁμορφο σὺν κ' ἐκεῖνον πού τυπώσαμε. Γιὰτὶ μᾶς τὸ ἀγοῦν;— κ. Νικ. Σκ. Τάφισαμε γιὰ τὸν.... ἐρχόμενον Μάρτη τὸ «Μαριτιάτικὸ» σου, πού ἀρχινάει μὲ τὸν ἀθάνατο στίχο:

Ἀπ' τοῦ χειμῶνα τὴ(ν) κρυφωνιά,
χειμοτρουπιτὴ Μάρτη,
πετάχτητες ἀπάνω σ' ἄτι
καὶ πᾶς γοργὰ στὴ(ν) πρᾶσινιά (;;;)

— κ. Κουριονέφαλο. Μάθαμε κ' ἐμεῖς πὼς ἰδρύθηκε θ(ί)σος ἀπὸ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου πού στεφάνωσε μάλιστα καὶ κάποιον ἀνδριάντα Ὁ θίσιος αὐτὸς πού τονε διευτύνει ὁ κ. Βορέας, θά συνεχίσει τὶς παραστάσεις του στὸ Πανεπιστήμιο.

ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΓΚΕΛΛΑΥ Ἐκδοσις «Τύπος» 1919 Δοχ. 3—
ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΜΟΣ Α' (Ζωντανὸι καὶ πεθαμένοι
—Οἱ Ἄλυσίδες—Στὴν ὀξόπορτα). Ἐκδοσις
«Ἐταιρίας «Τύπος» 1920. » 6—
ΠΛΑΪ ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ (Ρομάντζο) 1920 » 3—
Θ ΑΥΤΡΕΜΟΣ (δρᾶμα) » 8—

Βρίσκονται στὸ «ΑΘΗΝΑΓΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ»
— Ὁδὸς Σοφοκλέους 3. —

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

διὰ τοὺς κ. κ. Ὀδοντοῖατροὺς

Ὁ Οἶκος «LABARBERA» I. ΚΑΝΑΡΗ & Σια
ὀδὸς Σταδίου 3 γνωστοποιεῖ ὅτι ὁ ἐν Λονδίνα οἶκον

CLADIUS ASH & CIE

ἀνέθεσαν αὐτῶν διὰ Συμβολαίου τὴν ἀποκλειστικὴν
πώλησιν καὶ ἀντιπροσωπεῖαν τῶν εἰδῶν του διὰ τὴν
Πελαγονίαν, Νέαν Ἑλλάδα καὶ Σμύρνην.